

- oak apple ไม้ค แอปเปิล ก้อน หรือปมในใบของต้นโอ๊ค ลักษณะคล้ายผลแอปเปิล เกิดเนื่องมาจากแมลงเจาะสร้างปมสกุล *Amphibolips*
- onrf ish ออร์ฟิช คือ ribbon fish พวกปลาคล้ายปลาตาบ ลำตัวขาวแบน ด้านข้าง บางครั้งอาจยาวถึง 25 ฟุต อาศัยอยู่ในทะเล เช่น สกุล *Regalecus*
- ob- ออบ- (L.) คำที่ใช้ผสมกับคำอื่นเพื่อแสดงความหมายว่า ตรงไปยัง ตรงกันข้าม หรือในทางของ
- Obelia โอบีเลีย ชื่อสกุลของสัตว์พวกแมงกระพรุน ชั้น Hydrozoa วงศ์ Campanulariidae อาศัยอยู่รวมกันเป็นโคโลนี เกาะตามโขดหินริม ผังทะเล มีรูปร่าง 2 แบบคือ แบบไฮดรอนท์(คล้ายไฮดรา) ทำหน้าที่กินอาหาร อีกแบบคือ โภแกเจียม รูปร่างแฉก ทำหน้าที่สร้างเซลล์สืบพันธุ์
- obligate ออบลิเกท จำกัด ขึ้นอยู่กับสภาพแวดล้อมที่จำกัด comp: facultative
obligate parasite ปรสิตที่แท้จริง จำเป็นต้องอาศัยอาหารจากโฮสต์ตลอดเวลา ถ้าโฮสต์ตาย ปรสิตก็ตายด้วย ส่วนใหญ่เป็นปรสิตที่อาศัยอยู่ในตัวโฮสต์
- oblique ออบลิค (L.obliquus) เอียงหรือเอน เอียง
oblique muscle กล้ามเนื้อเอียง พบได้ตามส่วนต่าง ๆ ของร่างกาย เช่น กล้ามเนื้อเอียง 2 มัดที่ยึดลูกตา 2 มัดที่หัว 2 มัดที่ท้อง และ 2 มัดที่หู และพบในสัตว์พวกหนอนตัวแบนและหนอนตัวกลม
- oblongatu ออบลองกาตา (L.oblongus- ยาว) คือ medulla oblongata เป็นส่วนต้นของไขสันหลังยาวประมาณหนึ่งนิ้ว ยื่นเข้าไปใต้สมอง แล้วไปต่อกับส่วน pons ซึ่งเป็นส่วนสุดท้ายของสมองและทำหน้าที่เป็นส่วนหนึ่งของพื้นล่างโพรงสมองห้องที่ 4
- obscure ออบสเคียวร์ (L.obscurus- ซ่อน) 1. ปิดบัง ซ่อนเร้น ไม่ปรากฏชัด เช่น สาเหตุของสภาวะหรืออาการของโรค 2. ทำให้ไม่เป็นที่สังเกต หรือหลบซ่อน
- obsession ออบเซสชัน (L.obsessus- โอบล้อม) ภาวะที่จิตถูกครอบงำโดยความคิดอื่น หรือบุคคลอื่น และยากที่จะหลุดพ้นไปจากภาวะถูกครอบงำ

obsolete	ออบโซลิต ไม่ใช้ ไม่มีหลักฐาน หลงเหลืออยู่เพียงเล็กน้อย ตกค้างหรือเลิกใช้
obstetric, obstetrical	ออบสเททริค ออบสเททริคัล (L.obstetrix- ผดุงครรภ์) เกี่ยวข้องกับการผดุงครรภ์ หรือสูติศาสตร์
obstetrician	ออบสเททริเซียน สูติแพทย์ หรือแพทย์ผดุงครรภ์ ทำหน้าที่รับผิดชอบในการให้คำแนะนำหรือบำบัดอาการต่าง ๆ ของสตรีมีครรภ์ตั้งแต่เริ่มตั้งครรภ์จนถึงระยะคลอด
obstetrics	ออบสเททริกส์ สูติศาสตร์ เป็นสาขาหนึ่งของแพทยศาสตร์ โดยเกี่ยวข้องกับการผดุงครรภ์ การคลอด ตลอดจนการอยู่ไฟ(การปฏิบัติตนให้มดลูกหดตัวอยู่ในสภาพปกติหลังการคลอด)
obtect	ออบเทคท์ รยางค์แนบชิดกับผนังลำตัว หมายถึงดักแด้ของแมลงที่สามารภมองเห็นลักษณะของปีกจากปลอกหุ้มดักแด้ได้ เช่น ดักแด้ของผีเสื้อ
obturator	ออบทิวเรเตอร์ (L.obutrare-หยุดยั้ง) 1. สิ่งที่ขัดขวางหรือปิดกั้นโพรงหรือช่องเปิด 2. obturator membrane 3. โครงสร้างทำหน้าที่เป็นสะพานเชื่อมร่องในเพดานปาก obturator foramen ช่องที่จะมีแผ่นเปิดในส่วนหน้าของกระดูก innominate อยู่ระหว่างกระดูก pubis และ ischium ดู innominate obturator membrane เยื่อแข็งแรงทำหน้าที่เป็นแผ่นปิดช่อง obturator foramen obturator muscle กล้ามเนื้อ 2 มัดอยู่มัดละข้างของบริเวณสะโพก ทำหน้าที่หมุนโคนขา(ต้นขา)ออกไปข้างนอก
obtuse	ออบทิวส์ (L.obtusus) 1. กุ่ม 2. โง่ หรือปัญญาทึบ
occipital	ออคซิพิทัล (L.occipitalis) เกี่ยวข้องกับส่วนหลังของศีรษะ(ท้ายทอย) occipital bone กระดูกท้ายทอย คือกระดูกด้านหลังส่วนล่างของกะโหลกศีรษะ อยู่ระหว่างกระดูก parietal และ temporal occipital lobe พูหลังของสมองส่วน cerebral hemisphere ลักษณะคล้ายพินามิตที่มีฐานสามเหลี่ยม
occipito-	ออคซิพิโท- (L.) คำที่ใช้ผสมกับคำอื่นเพื่อแสดงความหมายว่าสัมพันธ์กับท้ายทอยและส่วนอื่น

- occipitofrontalis** ออกซิฟิโทฟรอนทัลลิส กล้ามเนื้อหุ้มกระดูกศีรษะจากบริเวณท้ายทอยพาดมาทางด้านหน้า
- occiput** ออกซิพูท (L.) (NA) 1. ท้ายทอย 2. กิ่ง: ส่วนท้ายด้านบนของหัว
- occlude** ออกคลูด (L. *occludere*-ปิดกั้น) ปิดมิด อุดไว้ให้แน่น ปิดสนิท เช่น การขบฟันโดยให้แกงของฟันทุกซี่ขบกันสนิท
- occlusion** ออกคลูชัน (L. *occlusio*) 1. กายวิภาค: (1) การปิดแน่น หรืออุดตัน เช่น หลอดเลือด (2) การขบฟัน (3) การที่สารตกกลืนแก๊ส โดยไม่มีการเปลี่ยนแปลงคุณสมบัติ 2. พฤษศาสตร์: การปิดบาดแผลของพืช เช่น ที่เปลือก
 coronary occlusion หลอดเลือดเลี้ยงหัวใจอุดตัน
- occult** ออกคัลท์ (L. *occultus*) ปิดบัง ซ่อนเร้น เช่น กรณีของการตกเลือด
 occult blood การตกเลือดในเนื้อเยื่อ ซึ่งยากจะสังเกต ต้องตรวจสอบโดยวิธีเคมี หรือใช้กล้องจุลทรรศน์
- oceanian** โอเชียเนียน อาณาเขตสัตว์ภูมิศาสตร์ ซึ่งครอบคลุมหมู่เกาะตอนกลางและตอนใต้ของมหาสมุทรแปซิฟิก
- oceanic** โอเชียนิค เกี่ยวข้อง หรือเป็นของทะเลและมหาสมุทร
 oceanic island เกาะซึ่งเกิดจากการระเบิดของภูเขาไฟจากท้องทะเลลึก เช่น หมู่เกาะฮาวาย หมู่เกาะกาลาปาโกส
 oceanic zone อาณาบริเวณทะเลเปิด นับจากแนวเหนือไหล่ทวีป (เฉลี่ยจากแนวชายฝั่งประมาณ 10 ไมล์) ออกไปสู่มหาสมุทรตามแนวระดับ และยังแบ่งย่อยออกไปตามแนวดิ่ง คือ euphotic zone - ระดับผิวน้ำลงไปถึงระดับที่แสงส่องถึง bathyal zone - ระดับที่แสงส่องไม่ถึง และ abyssal zone - ระดับก้นทะเล
- ocellar bulb** โอเซลลาร์ บัลบ์ ฐานของหนวดจับที่ขยายกว้าง พบในเมดูซาของสัตว์พวกแมงกะพรุน syn: tentacular bulb
- ocellus (pl. ocelli)** โอเซลลัส 1. ตาอย่างง่าย หรือจุดสารสีซึ่งทำหน้าที่รับการกระตุ้นของแสงในพวกสัตว์ไม่มีกระดูกสันหลัง 2. ตาจุดหรือ stigma ของโปรโตซัว เช่น ในพวกไดโนแฟลเจลเลท 3. จุดคล้ายลูกตา บนขนนก หรือใบไม้
- ocelot** โอเซลอท *Felis pardalis* แมวขนาดกลาง มีจุดตามตัวคล้ายเสือดาว พบได้ตั้งแต่เท็กซัสลงไปจนถึงอเมริกาใต้ ชื่ออื่น คือ tiger

- cat, leopard cat, spotted cat
- ocrea** โอคเรีย 1. สัตว์: ปลอกหุ้ม เช่น ปลอกหุ้มข้างของนก 2. พืช: (1) หูใบ ประกอบด้วย stipule 1-2 อันมาประสานกันหุ้มโคนใบหรือก้านใบบริเวณที่ออกจากลำต้น พบได้ในพืชหลายชนิด เช่น พุดซ้อน (*Gardenia*) (2) เชื้อหุ้มโคนก้านดอกเห็ด เมื่อเจริญขึ้นส่วนร่วมของเห็ดจะโผล่พ้นโอคเรียออกมา เช่น ในพวกเห็ดฟาง syn: ochrea
- octopus** ออกโทพีส์ (Gr.okto, L.octo- แปด + Gr.pous, pod- ตีน) พวกมอลลัสต์ที่มีเหงือกแยกเป็น 2 อัน อยู่ในอันดับ Octopoda ลำตัวกลมมีหนวดจับ 8 เส้นล้อมรอบปาก ซึ่งมีแผ่นแข็งลักษณะคล้ายปากนกแก้ว ได้แก่ พวกปลาหมึกยักษ์ เช่น *Octopus vulgaris* มีชื่อสามัญว่า devilfish
- ocular** ออคิวลาร์ (L.oculus-ตา) 1. เกี่ยวข้องกับตา หรือการมองเห็น 2. อายพีทของกล้องจุลทัศน์
- ocular plate** ออคิวลาร์ เพลท แผ่นแข็งบนลำตัวของสัตว์พวกเอโคไนเดิร์ม
- oculomotor nerve** ออคิวโลมอเตอร์ เนิร์ฟ เส้นประสาทสมองที่ 3 เป็นประสาทสั่งการ ควบคุมการทำงานของกล้ามเนื้อตา ยกเว้นมัดกล้ามเนื้อ superior oblique และ lateral rectus
- oculus** ออคิวลัส (L.) กายวิภาค: ตา อวัยวะของการมองเห็น ประกอบด้วยลูกตา และเส้นประสาทตา 2. พืช: ตาของพืชที่ลงหัวซึ่งเป็นส่วนของลำต้นใต้ดิน เช่น มันฝรั่ง
- odonate** โอดอนเทท แมลงในอันดับ Odonata เป็นแมลงล่าเหยื่อ ปากเป็นแบบกัด ได้แก่พวกแมลงปอ และแมลงปอเข็ม
- odont-, odonto-** โอดอนท์- โอดอนโท- (Gr.odous-ฟัน) คำที่ใช้ผสมกับคำอื่น เพื่อแสดงความหมายว่า ฟัน
- odontoblast** โอดอนโทบลาสท์ (Gr.odous-ฟัน + blastos- เจริญ) 1. เซลล์ชั้นนอกของเนื้อเยื่อฟันทำหน้าที่สร้างเนื้อฟัน(dentin) 2. เซลล์สร้างฟัน(radula)ในมวลช่องปากของสัตว์พวกหอย
- odontoid process** โอดอนทอยด์ โพรเซส แง่ยื่นออกไปจากส่วนบนของกระดูกคอข้อที่สอง(axis) ลักษณะคล้ายฟัน syn: dens
- odontophore** โอดอนโทฟอร์ มวลคล้ายกระดูกอ่อนทำหน้าที่เป็นฐานยึดและรองรับฟัน(radula)ของสัตว์พวกหอย โดยเฉพาะหอยฝาเดียว

oder	โอดอร์ (L.) 1. กลิ่น โดยเฉพาะกลิ่นหอม 2. สารที่สามารถระเหยไปกระตุ้นประสาทรับรู้กลิ่น
odoriferous	โอดอริเฟอรัส (L. odor- กลิ่น + ferre- ซึ่งมี) ซึ่งมีกลิ่น กลิ่นหอม syn: odorous
odynophagia	โอดิโนเฟเกีย (Gr. odyne- ปวด + phagein- กิน) อาการปวดขณะกลืน หรือกินอาหาร
oedema	อีดีมา อาการบวมน้ำ ดู edema
oenocyte	อีโนไซท์ เซลล์ขนาดใหญ่รวมกันเป็นกลุ่มบริเวณหลอดเลือดและไขมัน (fat bodies) พบในพวกแมลง
oesophagus	อีซอพเพกัส หลอดอาหาร ดู esophagus
oil	ออยล์ (L. oleum) น้ำมัน เป็นของเหลวข้นไม่สามารถรวมเป็นเนื้อเดียวกับน้ำ ละลายได้ในตัวทำละลายที่เป็นสารอินทรีย์ เช่น อีเทอร์ แยกประเภทตามแหล่งที่มา เช่น mineral oil จากใต้ดิน vegetable oil จากพืช animal oil จากสัตว์ แบ่งตามคุณสมบัติทางฟิสิกส์ เป็น fixed หรือ fatty oil (น้ำมันละหุ่ง น้ำมันมะกอก) และ volatile oil (น้ำมันสระแทน น้ำมันกุหลาบ)
oil gland	ออยล์ แกลนด์ ต่อมไขมัน เป็นต่อมที่ทำหน้าที่ผลิตน้ำมัน เช่น ที่ผิวหนังของสัตว์เลี้ยงลูกด้วยนม และที่กระปุกโคนหางของนก
ointment	ออยท์เม้นท์ (Fr. oignement) ขี้ผึ้ง หรือยาขี้ผึ้งสำหรับใช้ทาภายนอก ร่างกาย บางชนิดผสมสารที่ทำให้สามารถละลายน้ำได้
okapi	โอคอาปี <i>Okapia johnstoni</i> สัตว์เคี้ยวเอื้องแห่งแอฟริกา รูปร่างคล้ายยีราฟ แต่ขนาดเล็ก และคอสั้นกว่า
old-squaw	โอลด์-สควอ เปิดทะเล (<i>Clangula hyemalis</i>) เป็นพวกเปิดค้ำน้ำชายฝั่งทะเลแถบอาร์คติกและฝั่งทะเลตะวันออกของอเมริกาเหนือ อีกชื่อหนึ่งคือ oldwife
Old world monkey	โอลด์ เวิร์ลด์ มังคิ ลิงโลกเก่า เป็นลิงที่พบได้ทั่วไป ยกเว้นในทวีปอเมริกา ลักษณะเด่น คือ กระพุ้งแก้มใหญ่ จมูกแบนแคบ ถ้ามีหางยาวก็มีมันงอไม่ได้ ฉลาดและดุร้ายกว่าลิงโลกใหม่ ได้แก่ พวกลิงแมกคาค (<i>Macaca</i>), ลิงบาบูน (<i>Chaeropithecus</i>) และพวกค่าง (<i>Presbytis</i>)

- olecranon โอลเอครอนอน (Gr.- ข้อศอก)(NA) ปุ่มปลายศอก เป็นส่วนหัวของกระดูก ulna ซึ่งยื่นเลยข้อของข้อศอกออกไป
- olfactory ออลแฟคทอรี (L.olfactere-ดมกลิ่น) เกี่ยวข้องกับกลิ่น และการรับรู้การดมกลิ่น
- olfactory brain คือสมองที่เกี่ยวข้องกับการดมกลิ่น - rhinencephalon
- olfactory bulb สมองส่วนหน้าของ cerebrum ในพวกปลา จะพองออกเล็กน้อย ในสัตว์ครึ่งบกครึ่งน้ำจะโป่งออกมากขึ้น ทำหน้าที่รับกลิ่นต่าง ๆ ช่วยในการแสวงหาอาหาร แต่สัดส่วนของสมองส่วนนี้ในคนจะเล็กตามวิวัฒนาการ เพราะไม่จำเป็นต้องดมกลิ่นหาอาหาร
- olfactory cell เซลล์รับสัมผัสมีลักษณะเป็นสองขั้ว แยกสอน ทำหน้าที่เป็นประสาทรับรู้สึก พบอยู่ในเยื่อบุโพรงจมูก
- olfactory epithelium เยื่อบุผิวที่ปกคลุมบริเวณรับการดมกลิ่นภายในช่องจมูกหรือโพรงจมูก ประกอบด้วย olfactory cell, sustentacular cell และ basal cell
- olfactory hair ขนที่ทำหน้าที่รับสัมผัสกลิ่น พบได้ที่หนวดสัมผัสและรยางค์ปากของสัตว์ขาปล้อง เช่น กุ้ง แมลง กิ้งกือ ตะขาบ
- olfactory lobe ส่วนหน้าของสมองส่วนท้าย (telencephalon) syn: rhinencephalon
- olfactory membrane เยื่อรับกลิ่น หรือ olfactory epithelium
- olfactory nerve ประสาทรับกลิ่น เป็นประสาทสมองเส้นที่ 1 แยกสอนของเซลล์ประสาทไม่มีไมอีลินหุ้ม จัดเป็นเส้นประสาทรับรู้สึก
- olfactory pit 1. โครงสร้างเป็นหลุมที่มีอวัยวะรับการดมกลิ่น เช่น ในสัตว์พวก lancelet 2. คัพภะ หลุมที่เจริญมาจากแผ่นรับการดมกลิ่นซึ่งต่อไปเจริญเป็นถุงรับการดมกลิ่น หรือในสัตว์ชั้นสูงคือโพรงจมูก
- olfactory sac ถุงที่มีช่องเปิดทางเดียวในสัตว์มีกระดูกสันหลังชั้นต่ำ ภายในมีอวัยวะรับการดมกลิ่น มีช่องเปิดออกสู่ช่องรูจมูก
- olfactory tract มัดเส้นใยประสาทซึ่งเชื่อมต่อ olfactory bulb กับ cerebral hemisphere

- Oligocene epoch** โอลิโกซีน อีพอค สมัยที่ 3 ของคาบเทอร์เชียรีในมหายุค Cenozoic เริ่มเมื่อ 38 จนถึง 26 ล้านปี(ต่อจากสมัย Eocene) เป็นสมัยที่เริ่มมีวิวัฒนาการของลิงวานร ปลาวาฬ และสัตว์กับ คบคู่กันไปกับการมีพืชดอกมากขึ้น
- oligochaete** โอลิโกคัท (Gr.oligos- เล็กน้อย + chaeta- ขนแข็งเล็ก ๆ) หนอนปล้องในชั้น Oligochaeta มีขนเล็ก ๆ ข้างลำตัวเล็กน้อย ได้แก่พวกไส้เดือนดิน เช่น สกุล *Lumbricus*
- oligodendroglia** โอลิโกเดนโดรเกลีย (Gr.oligos-เล็กน้อย + dendron-ต้นไม้ + glia-กาว) เซลล์ที่แทรกอยู่ระหว่างเซลล์ประสาทของระบบประสาทส่วนกลาง มีแขนงยื่นออกไปคล้ายเถาองุ่น ทำหน้าที่เป็นเนื้อเยื่อโครงของระบบประสาท
- oligolecithal egg** โอลิโกเลซิทล ออแก โขที่มีไข่แดงน้อย เป็นการจำแนกประเภทไข่โดยยึดปริมาณไข่แดงเป็นเกณฑ์ เช่น ไข่ของปลาตาว และหอยเม่น
- oligolectic** โอลิโกเลคติก แมลงที่กินพืชหรือดูดน้ำหวานเพียงไม่กี่ชนิด
- oligophagous** โอลิโกเฟกัส แมลงที่กินพืชเพียงชนิดเดียวเป็นอาหาร
- oligopneustic** โอลิโกพ่นุสติก แมลงที่มีช่องหายใจ(spiracle)เพียง 2-3 ช่อง
- oligopod larva** โอลิโกพอด ลาร์วา ตัวอ่อนของแมลงที่ส่วนท้องไม่มีรยางค์ เช่น ตัวอ่อนของแมลงปีกแข็งพวก scarab
- logosaprobic** โอลิโกแซพรอบิค เกี่ยวข้องกับแหล่งน้ำซึ่งมีแร่ธาตุมาก มีออกซิเจนที่ละลายน้ำมาก ง่ายต่อกระบวนการย่อยสลายและทำให้เป็นน้ำสะอาด
- oligospermia** โอลิโกสเปอร์เมีย (Gr.oligo- เล็กน้อย + sperma- เมล็ด) มีปริมาณอสุจิในน้ำกามน้อย อาจเกิดขึ้นเป็นครั้งคราวหรือถาวร ซึ่งในกรณีหลัง เป็นสาเหตุหนึ่งของการเป็นหมันในเพศชาย
- oligotrophic lake** โอลิโกโทรฟิค เลค ทะเลสาบที่มีความลึกมาก น้ำใส มีสารอินทรีย์น้อย comp: dystrophic lake, eutrophic lake
- oligoxenous** โอลิโกซีนัส มีโฮสต์ในช่วงแคบ คือ น้อยชนิด หมายถึงปรสิต
- olive** คลอลิฟ (L.oliva-มะกอก) 1. ภายวิภาค: oliva หรือ olivary body เป็นโครงสร้างรูปกลมทูนบนสมองส่วน medulla oblongata 2. พืช: ต้นมะกอก(*Olea europaea*) พืชทรงพุ่มขนาดเล็ก โตช้า เจริญดีในแถบทะเลเมดิเตอร์เรเนียน ผลมีคุณค่าทางอาหารสูง เมล็ดนำมาสกัดทำน้ำมันมะกอก ใช้ประโยชน์ทั้งในเชิงอาหารและสวารบำรุงผิว

- olive shell** ลอติฟ เชลล์ หอยฝาเดี่ยวทะเล เปลือกรูปทรงกระบอก ผิวนอกเรียบ เป็นเงา อยู่ในวงศ์ Olividae เช่นหอยกระดุม (*Oliva mucronata*)
- olm** ออล์ม *Proteus anguinus* ซาลาแมนเดอร์ชนิดหนึ่ง อาศัยอยู่ตาม แหล่งน้ำในยุโรปตอนใต้
- olyntus** ออลินทัส ระยะเวลาเจริญของฟองน้ำบางชนิดที่ลำตัวเป็นรูปทรงแฉกกัน ระบบหมุนเวียนน้ำในตัวเป็นแบบ sycon เช่นสกุล *Scypha* ดู sycon
- omasum** โอม่าซั่ม กระเพาะอาหารห้องที่ 3 ของพวกสัตว์เคี้ยวเอื้อง ภาษาพื้น เมืองเรียกสามสิบกลีบ เนื่องจากมีผนังชั้นในยื่นเข้าไปในช่องกระเพาะ เป็นส่วนที่รับอาหารมาจากกระเพาะอาหารห้องที่สอง คือ reticulum
- omental bursa** โอมენტัล เบอ์ซา (L.omentum- สิ่งปกคลุม) ช่องภายในเยื่อ แขนงกระเพาะอาหารมีลักษณะเป็นถุงเล็ก ๆ และมีช่องเปิดออกสู่ช่อง ท้องทางรู epiploic foramen (foramen of Winslow) บริเวณ ส่วนต่อของกระเพาะอาหาร pyloric และ duodenum syn: lesser peritoneal sac
- omentum (pl.omenta)** โอมენტัม (L.- สิ่งปกคลุม) เยื่อแขวนกระเพาะอาหาร เป็นเยื่อที่เกิดจากเยื่อช่องท้องพับซ้อนกันมายึดกระเพาะอาหารและ ลวัยวะภายในบางอันไว้ ช่องภายในเยื่อนี้เรียก omental bursa แบ่งออกเป็นสองตอนคือ
- great omentum (gastrocolic)** เยื่อแขวนกระเพาะอาหาร เป็นเยื่อที่ยึดบริเวณส่วนกระพุ้งกระเพาะอาหารทอดผ่านคลุมบางส่วนของลำไส้คล้ายแผ่นผ้ากันเปื้อน แล้วมุดเข้าไปข้างใต้ส่วนพับของลำไส้ ไปยึดลำไส้ใหญ่ส่วนที่ขวางแนวลำตัวและส่วนถัดไป เป็นเยื่อที่มีการ สะสมไขมัน จึงช่วยให้ลำไส้ลื่น และกันไม่ให้การติดเชื้อกระจาย ไปสู่ส่วนอื่น syn: omentum majus
- lesser omentum (gastrohepatic)** เยื่อแขวนกระเพาะ อาหารที่ยึดบริเวณส่วนเว้าของกระเพาะอาหาร (ตรงข้ามกับส่วนที่โป่ง เป็นกระพุ้ง) แล้วไปยึดติดกับตับบริเวณที่เป็นร่องขวางของพูตับใกล้กับ ถุงน้ำดี ภายในมีถุง omental bursa
- ommachrome** ลอมมาโครม สารสีน้ำตาลภายใน ommatidium
- ommatidium** ลอมแมทอิดีอัม ตาเล็ก ๆ ซึ่งเป็นหน่วยหนึ่งของตาประกอบ ลักษณะ เป็นรูปกรวยขอบด้านนอกเป็นรูปเหลี่ยม โคนกรวยสอบเข้าด้านใน แต่

- ละหน่วยมีกระจกตาเลนส์ สารสี เซลล์รับแสง และใยประสาท ไปรวมกับประสาทตา ภาพที่เห็นจะเป็นแบบภาพต่อ พบในตาของสัตว์ขาปล้อง
- omni-** ออมนิ- (L.omnis) คำนำหน้าคำอื่นเพื่อบ่งชี้ความหมายว่า ทั้งหมด
- omnivore** ออมนิเวอร์ (L.omnis + vorare- กิน) สิ่งมีชีวิตที่กินทั้งพืชและสัตว์ อาจเป็นผู้บริโภคผสมภูมิ หรือทุติยภูมิก็ได้ ส่วนใหญ่เป็นสัตว์มีกระดูกสันหลัง โดยเฉพาะพวกสัตว์เลี้ยงลูกด้วยนม เช่น คน
- omo-** โอโม- (Gr.omas- ไหล่) คำที่ใช้ผสมคำอื่นเพื่อแสดงความหมายว่า เกี่ยวข้องกับบริเวณไหล่
- omosternum** โอโมสเทอร์นัม กระดูกบริเวณอกของสัตว์ครึ่งบกครึ่งน้ำ อยู่ด้านหน้าของจุดต่อระหว่างกระดูกไหปลาร้า(clavicle) และกระดูกอ่อน epicoracoid
- omphalos** ออมฟาลอส (Gr.) สะตือ syn: navel
- Onager** โอเนเกอร์ ลาปา(*Equus hemionus onager*) สัตว์ประจำถิ่นของเอเชียตะวันตกเฉียงใต้ ดู kiang
- Onchocerca** อองโคเชอร์คา (Gr.onkos-ขอ + kerkos-หาง) ชื่อสกุลของหนอนเนมาโทดพวกฟิเลเรีย อาศัยอยู่ในชั้นใต้หนัง หรือในเนื้อเยื่อเกี่ยวพัน มักสร้างปมหรือซิสต์หุ้มตัว ทำให้เกิดโรค onchocercosis
- Onchocerca caecutiens* พยาธิสาเหตุของโรคบวมใต้ชั้นหนังในคน ลักษณะคล้ายบวมแบบโรคเท้าช้าง
- Onchocerca volvulus* พยาธิสาเหตุของโรคฟิเลเรีย(โรคบวม)ในคน บางครั้งพยาธิเข้าไปในตา มีแมลง *Simulium* และ *Eusimulium* (คล้ายยุง) เป็นพาหะ
- onco-** อองโค- (Gr.onkos- มวล ก้อนหนัก) คำที่ใช้ผสมคำอื่นเพื่อแสดงความหมายว่า มวล เนื้องอก หรือบวม
- oncosphere(onchosphere)** อองโคสเฟียร์ (Gr.onkos-ขอ + sphaira- ทรงกลม) ตัวอ่อนในไข่ของพยาธิตัวแบนที่หัวมีขอ 6 อัน เช่น ของสกุล *Taenia* (พยาธิตัวตืด)
- oncology** อองโคโลยี (Gr.onkos- มวล + logos- ศึกษา) วิทยาศาสตร์ว่าด้วยการศึกษาเรื่องของเนื้องอกประเภทต่าง ๆ
- oncotic** อองคอกิด เกี่ยวข้อง เป็นสาเหตุ หรือเป็นเครื่องหมายของการบวม
- oncotic pressure แรงดันอองคอกิด เป็นแรงดันออสโมติก

- ของสารละลายที่มีคอลลอยด์ เช่น แรงดันออสโมติกของเลือดเนื่องจากมีโปรตีนเป็นคอลลอยด์อยู่ในน้ำเลือด
- oniscoidian** โอนิสคอยเดียน สัตว์พวก isopod (ซึ่งเป็นอันดับหนึ่งของชั้นสัตว์พวก กุ้ง) ที่อาศัยอยู่บนบก อยู่ในวงศ์ Oniscidae มีความสามารถพิเศษ มีนิ้วเป็นก้อนกลมเพื่อป้องกันศัตรูหรือป้องกันการสูญเสียน้ำจากตัว จึงมีชื่อสามัญว่า pill bug เช่นสกุล *Oniscus* และ *Armadillidium*
- ontogeny** กองโทเจนี (Gr.on- มีอยู่ + gennan- ผลิต) ประวัติการกำเนิด และพัฒนาการของสิ่งมีชีวิตแต่ละตัว ชนิดใดชนิดหนึ่ง syn: ontogenesis comp: phylogeny
- onychia** โอนิเคีย (Gr.onyx, onych- เล็บ) เล็บอักเสบลอกหลุด syn: matrixitis, onychitis, onyxitis ดู paronychia
- onychium** โอนิเคียม อุ้งตีนแมลง ดู pulvillus
- onychophoran** โอนิโคฟอราน สัตว์ในไฟลัม Onychophora ลักษณะกึ่งกลางระหว่าง หนอนปล้องและสัตว์ขาปล้อง ส่วนมากอาศัยอยู่ในชื้นใต้ก้อนหิน หรือท่อนไม้ในเขตร้อนชื้น มีมาตั้งแต่มหายุค Cambrian และไม่มีวิวัฒนาการมากนัก ที่พบในปัจจุบันประมาณ 65 ชนิด ส่วนใหญ่อยู่ในสกุล *Peripatus*
- onyx** โอนิกซ์ (Gr.- เล็บ) 1. เล็บมือหรือเล็บเท้า 2. หนอนที่เกิดขึ้นใน ห่องหน้าของลูกตา syn: hypopyon 3. ธรณี: แก้วหินสีเหลือง ลักษณะคล้ายหินอ่อน ใช้ทำรูปแกะสลัก ที่ทับกระดาษ และเครื่องประดับ
- oo-** โอโอ- (Gr.oon-ไข่) คำที่ใช้ผสมคำอื่นเพื่อแสดงความหมายว่า ไข่ หรือเซลล์ต้นกำเนิดของ ovule ดูคำที่นำหน้าด้วย ovo-
- oocyst** โอโอซิสต์ (Gr.oon-ไข่ + kystis-ถุงพองลม) 1. ไข่ที่ปฏิสนธิแล้ว และถูกหุ้มอยู่ในซิสต์ เช่น โปรโตซัวพวก coccidia 2. ซิสต์ของ โปรโตซัวพวก sporozoa (เช่น *Plasmodium*) ที่อยู่ในผนังกระเพาะอาหารของยุง ภายในซิสต์มี sporozoite จำนวนมาก ดู ookinete
- oocyte** โอโอไซท์ (Gr.oon- ไข่ + kytos-เซลล์) เซลล์ต้นกำเนิดของไข่ เป็นเซลล์ที่เจริญมาจาก oogonium ในคนจะถูกหุ้มไว้ด้วยเซลล์หุ้มไข่ (follicular cell) การกเทศหญิงแรกเกิดมี primary oocyte ประมาณ 500,000 เซลล์ เมื่อถึงวัยเจริญพันธุ์จึงจะเจริญเป็นเซลล์ ไข่ด้วยการกระตุ้นของฮอร์โมน FSH จากต่อมใต้สมองส่วนหน้า

- primary oocyte โอโอไซท์ระยะแรก(2n) เป็นเซลล์ที่ได้จาก oogenesis ของ oogenium ก่อนการแบ่งแบบไมโอซิสระยะแรก
- secondary oocyte โอโอไซท์ระยะที่สอง เป็นเซลล์ที่ได้จากการแบ่งแบบไมโอซิสระยะแรกของ oogenesis ได้เซลล์โอโอไซท์(n) หนึ่งเซลล์ และ polar body 3 เซลล์ ดู oogenesis
- oogamy** โอโอแกมี การสร้างเซลล์สืบพันธุ์ที่มีขนาดและรูปร่างไม่เหมือนกัน ได้แก่ การสร้างเซลล์สืบพันธุ์ของสัตว์พวก metazoa ในพืชได้ สเปิร์ม และไข่ ต่างจากพวกโพรทิสต์ที่ส่วนใหญ่ได้เซลล์สืบพันธุ์เพศผู้และเพศเมียขนาดเท่ากัน(isogamy) ยกเว้น *Chlamydomonas* และโปรโตซัวบางชนิด
- oogenesis** โอโอเจเนซิส (Gr.oon-ไข่ + genesis-การทำให้เป็นรูปร่าง) การสร้างไข่ syn: ovogenesis เป็นกระบวนการสร้างเซลล์สืบพันธุ์เพศเมียที่มีความซับซ้อนต่างไปจากเพศผู้ และในสัตว์ก็ต่างจากพืช ในกรณีของสัตว์มีชั้นตอนดังนี้
- primordial germ cell(2n) ———> oogonium(2n) ———>
 primary oocyte(2n) $\xrightarrow{\text{ไมโอซิสระยะแรก}}$ secondary oocyte(n)
 + 3 polar body(n) หรือ polocyte สลายไปภายในเวลา 2-3 ชั่วโมง ต่อมา secondary oocyte(n) $\xrightarrow{\text{ไมโอซิสระยะที่ 2}}$
 ootid(n) หรือ ovum + 3 polar body(n) ซึ่งจะสลายไปเช่นเดียวกับ polar body ที่ได้จากการแบ่งเซลล์ครั้งแรก
- oogonium(pl. oogonia)** โอโอโกเนียม (Gr.oon-ไข่ + gone-ตัวรุ่น) 1. สัตว์: เซลล์ที่เป็นต้นกำเนิดของ oocyte มีจำนวนโครโมโซมเป็น ดิพลอยด์ เจริญมาจาก primordial germ cell ของตัวอ่อนระยะแรก ๆ เมื่อตัวอ่อนเจริญเป็นทารกที่มีอวัยวะครบแล้ว เจริญควบคู่ไปกับอวัยวะอื่น ๆ เป็น oocyte(2n) ระยะแรกอยู่ภายในรังไข่ตั้งแต่ก่อนคลอด
- ookinete** โอโอไคเนท (Gr.oon-ไข่ + kinetos-เคลื่อนที่) ไซโกตรูปแท่งหัวแหลมท้ายทู่เคลื่อนที่ได้ของโปรโตซัวพวก sporozoa โดยเฉพาะของ *Plasmodium* เกิดจากการปฏิสนธิของ microgamete และ macrogamete ในต่อมน้ำลายของยุง แล้วเคลื่อนที่ไปฝังตัวอยู่ในผนังกระเพาะอาหาร สร้างผนังหุ้มเป็น oocyst ซึ่งจะมีการเจริญแบ่งเซลล์ต่อไปเป็นระยะ sporozoite

oosperm	โอโอสเปิร์ม ไข่ที่ได้รับการปฏิสนธิแล้ว syn: zygote
oosphere	โอโอสเฟียร์ เซลล์สืบพันธุ์เพศหญิง (คือเซลล์ไข่) ขนาดใหญ่ อยู่ภายใน oogonium
oospore	โอโอสปอร์ ไข่ที่เกิดได้จากการปฏิสนธิของเซลล์สืบพันธุ์ที่มีขนาดต่างกัน พบในพวกสาหร่ายและฟังไจ
oostegite	โอโอสเทโกทึ่ โครงสร้างเป็นแผ่นแบนบนข้อแรกของขาหรือรยางค์ปล้องทรงวงอก ยื่นออกมาข้างหนึ่งสองข้างมาซ้อนกัน ทำหน้าที่เป็นที่เก็บไข่หรือพุ่มพักตัวอ่อน (brood pouch หรือ marsupium) พบในสัตว์พวกกุ้ง โดยเฉพาะในพวกเหนือชั้น Peracarida (อันดับ Mysidacea, Cumacea, Tanaidacea, Isopoda และ Amphipoda)
ootheca	โอโอทีกา (Gr. ootheke-รังไข่) 1. รังไข่ syn: oophoron 2. เปลือกหุ้มไข่ พบในสัตว์หลายชนิด เช่น แมลง หอย และปลาฉลาม
ootid	โอโอทิด ไข่ syn: ovum, egg
ootype	โอโออไทป์ ส่วนหนึ่งของก่อนำไข่ที่ขยายตัวตัวออกและเป็นที่เปิดร่วมของก่อนำไข่แดงจากต่อมสร้างไข่แดงและก่อนำอสุจิจากถุงเก็บอสุจิของตัวอื่น ไข่ที่เคลื่อนเข้าสู่โอโออไทป์จึงได้รับการปฏิสนธิกับอสุจิพร้อมกับการสะสมไข่แดงไว้เลี้ยงตัวอ่อนระยะแรกก่อนที่จะเคลื่อนเข้าสู่มดลูกต่อไป พบในพวกหนอนตัวแบน เช่น พยาธิใบไม้ และพยาธิตัวดีด
ooze	อูซ 1. ซิม หรือ เยิ้มออกมาทั่ว ๆ เช่น เลือด หรือน้ำเหลืองซิมออกมาจากแผล 2. โคลนเหลว โดยเฉพาะโคลนกันแม่น้ำ ลำธาร ทะเลสาบ มหาสมุทร มักเป็นที่สะสมของเปลือกหรือโครงสร้างของสัตว์ที่ตายแล้ว เช่น โปรงโตชีว หอย
oozoid	โอโอสซอยด์ ตัวอ่อนของพวกเพรียงหัวหอมที่เพิ่งออกจากไข่
opah	โอพาท <i>Lampris regius</i> ปลาทะเลขนาดใหญ่สีสวยสด ชื่ออื่นคือ moonfish, Jerusalem haddock
Opalina	โอพาไลนา ชื่อสกุลของโปรงโตชีวพวกแฟลเจลเลท วงศ์ Opalinidae ลำตัวแบนด้านบน-ล่าง ส่วนหน้าทู่ ส่วนท้ายสอบเข้า มีนิวเคลียสชนิดเดียวแต่หลายอัน ดำรงชีพแบบปรสิตอยู่ในลำไส้ของสัตว์ครึ่งบกครึ่งน้ำ เช่น <i>Opalina ranarum</i> ในลำไส้ของกบ
openbill	โอเพนบิลล์ นกขนาดใหญ่กินปลาและสัตว์น้ำ อยู่ในวงศ์ Ciconiidae วงศ์เดียวกับนกกระสาและนกกาบัว เช่น นกปากห่าง (Asian

- openbill - *Anastomus oscitans*)
- open cell โอปินเซลล์ เซลล์ในปีกแมลงที่ขีดยาวออกไปจนถึงขอบปีก ล้อมรอบด้วยโครงข่ายของเส้นปีกไว้ไม่ทั้งหมด
- open ecosystem โอปิน อีโคซิสเต็ม ระบบนิเวศเปิด เป็นลักษณะหนึ่งของระบบนิเวศที่พิจารณาลักษณะการถ่ายทอดพลังงานเป็นหลัก ระบบนิเวศเปิดนี้มีการถ่ายทอดพลังงานภายในระบบนิเวศเอง และสิ่งแวดล้อมภายนอกซึ่งพบได้ทั่วไปในธรรมชาติ
- opened circulatory system โอเพนเคร์ เซอร์คิวเลทอรี ซิสเต็ม ระบบหมุนเวียนเลือดแบบเปิด เป็นระบบที่มีหลอดเลือดน้อย และไม่ต่อเนื่อง เลือดบางส่วนจะไหลผ่านเข้าไปในช่องระหว่างเนื้อเยื่อที่เรียกว่า sinus หรือ haemocoel ปริมาณเลือดน้อย แรงดันต่ำ ถือเป็นระบบหมุนเวียนเลือดอย่างง่าย พบในสัตว์ชั้นต่ำ ตั้งแต่สัตว์ขาปล้อง หอย (ยกเว้นปลาหมึก) ขึ้นมาจนถึงเอโคไนเดิร์ม
- operator gene โอเพอเรเตอร์ ยีน เป็นยีนที่อยู่ตำแหน่งเดียวกัน หรือติดกันกับ structural gene ทำหน้าที่หยุดการทำงานของ structural gene เนื่องจากไปจับกับ repressor ดู operon
- operculum โอเพอร์คิวลัม (L.-สิ่งปกคลุม) 1. ฝาปิด หรือสิ่งปกคลุม 2. กายวิภาค: (1) ลอนเคลียของเปลือกสมองส่วน cerebrum ซึ่งตั้งบังปิดส่วน insula ไว้ (2) เมือกและเซลล์ที่รวมเป็นกระจุกมาอุดปากมดลูกในช่วงที่มีการตั้งครรภ์ 3. สัตว์: โครงสร้างเป็นแผ่นทำหน้าที่ (1) ปิดช่องเปิดของ hydrotheca ในพวกแมงกะพรุน (2) ฝาปิดช่องเปิดของหอยฝาเดี่ยว (3) ฝาปิดเปลือกไซท์ที่มีช่องเปิดให้ตัวอ่อนออกมาจากไซท์ได้ เช่น ไซท์แดงของหนอนตัวแบนพวกพยาธิใบไม้และพวกแมลง (4) ปิดปากรูสัตว์พวกขุดรูอยู่ เช่น หนอนทะเลพวก serpulid (5) ปิดปากช่องโครงสร้างที่ทำหน้าที่ผลิตเสียงของแมลงพวกเรไร (6) ปิด book gill และช่องเพศของพวกแมงดาทะเล (7) เป็นโครงสร้างช่วยหายใจของพวก isopod ที่อยู่บนบก (8) ฝาปิดเหงือกของพวกปลา (9) คลุมเหงือกและปมขาหน้าของลูกอ๊อด (ตัวอ่อนสัตว์ครึ่งบกครึ่งน้ำ) (10) เป็นกระดูกหูชั้นที่สองของสัตว์ครึ่งบกครึ่งน้ำที่มีหาง (urodale) และสัตว์ครึ่งบกครึ่งน้ำที่ไม่มีหาง (anuran) บางชนิด 4. พืช: (1) ฝาปิดรูเปิดของ sporangium ของฟังไจบางชนิด (2)

- ฟาปิดแคปซูลสร้างสปอร์ของมอส
- operon **โอเพอรอน** รูปแบบที่ใช้อธิบายกลไกการเหนี่ยวนำและยับยั้งการสร้างเอนไซม์ด้วยการทำงานของยีนในสิ่งมีชีวิตพวกโพรแคริโอท โอเพอรอนประกอบด้วย (1) structural gene (ซึ่งอาจมีมากกว่าหนึ่งยีน) (2) ถัดมาคือ operator gene และ (3) ถัดมาคือ promoter สำหรับโอเพอรอน และอีกตำแหน่งหนึ่งภายในโครโมโซมเส้นเดียวกันจะมี regulator gene อยู่ติดกับ promoter สำหรับ regulator gene ในกรณีที่ไม่มีตัวเหนี่ยวนำ (inducer) เช่น น้ำตาล lactose เอนไซม์ RNA-polymerase จะมีพันธะกับ promoter ของ regulator gene แล้วถอดรหัสของ regulator gene ต่อมาจึงแปลรหัสออกมาเป็น repressor protein ซึ่งจะไปพันธะกับ operator ของโอเพอรอน จึงเป็นการกั้นมิให้ RNA-polymerase มาถอดรหัสของ structural gene เป็นผลให้ไม่มีการสร้าง mRNA จึงไม่มีการสร้างเอนไซม์ ในตัวอย่างนี้คือ lactase ในทางตรงกันข้ามถ้ามีตัวเหนี่ยวนำเช่น น้ำตาล lactose การทำงานของ structural gene จะดำเนินไปตามปกติ และมีการสร้างเอนไซม์ lactase ขึ้น
- ophidian **โอพีเดียน** (Gr. ophidion-งู) 1. เกี่ยวข้องหรือเป็นของงู 2. งู
- ophiuroid **โอฟีอูรอยด์** สัตว์พวกเอาไคโนเดิร์มในชั้น Ophiuroidea ได้แก่พวกดาวเปราะ (brittle star), basket star และ serpent star
- ophthalmic **ออปทัลมิก** (Gr. ophthalmos- ตา) เกี่ยวข้อง หรือเป็นของตา
syn: ocular
- ophthalmic nerve เส้นประสาทตา เป็นแขนงของ trigeminal หรือ trifacial nerve (เส้นประสาทสมองที่ 5) เป็นประสาทรับความรู้สึกและมีแขนงแยกอีกคือ lacrimal, frontal และ nasociliary nerve
- opistho-, opisth- **โอพิสทอ- โอพิสท์-** (Gr.-opisthen) คำที่ใช้ผสมกับคำอื่น เพื่อแสดงความหมายว่า ถอยหลัง หรือสัมพันธ์กับด้านหลัง
- opisthobranchiate **โอพิสทอแบรนคิเลท** หอยฝาเดี่ยวในอันดับ Opisthobranchiata ซึ่งเหงือกและช่องแมนเทิลอยู่ทางด้านหลังของหัวใจ เช่น bubble shell, กระจาดทะเล (sea hare), ทากทะเล (sea slug) และ pteropod

opisthocoelous โอพิสทอซีลัส เวิร์เข้าทางด้านซ้าย หมายถึงสัตว์มีกระดูกสันหลังที่ด้านหลังของส่วน centrum ของกระดูกสันหลังแต่ละข้อจะเวิร์เข้าไป แต่ด้านหน้าจะนูนออกมา เช่น ในปลาโบราณพวก garpike

opisthognathous โอพิสทอแนทอัส (Gr.opisthen-ข้างหลัง + gnathos-ขากรรไกร) ลักษณะผิดปกติของกะโหลกศีรษะที่ส่วนขากรรไกรล่างหดสั้น

opisthohaptor โอพิสทอแฮปเตอร์ อวัยวะสำหรับเกาะติดกับโฮสต์อยู่ทางด้านท้ายของลำตัว เป็นลักษณะของพยาธิใบไม้พวกที่อยู่ในอันดับ Monogenea

opisthonephros โอพิสทอเนฟรอส (Gr.opisthen-ข้างหลัง + nephron-ไต) ไตที่มีตำแหน่งค่อนข้างไปทางด้านท้ายลำตัว เป็นไตชุดที่ทำงานเหมือนในสัตว์ชั้นสูง พบในสัตว์พวกปลาปากกลม (lamprey) ปลาทั่วไปเกือบทั้งหมด และสัตว์ครึ่งบกครึ่งน้ำ

Opisthorchis โอพิสทออร์คิส (Gr.opisthen-ข้างหลัง + orchis-อัมตะ) ชื่อสกุลของพยาธิใบไม้ในตับ อัมตะค่อนข้างไปทางด้านท้ายของลำตัวที่สอดเข้าไป เป็นสาเหตุของการเกิดโรค opisthorchiasis อาการเริ่มแรกคือท้องอืด ท้องเดินเรื้อรัง ตามมาด้วยดีซ่านและท้องมาน อาการขั้นสุดท้ายจะเป็นตับแข็ง หรือเนื้องอกในตับ หรือท่อน้ำดี ส่วนใหญ่จะเสียชีวิตเนื่องจากการติดเชื้ออื่นภายหลังจากที่ร่างกายอ่อนแอลงเรื่อย ๆ เมื่อพยาธิเข้าสู่ตับแล้วจะอยู่ควบคู่ไปกับโฮสต์จนตลอดชีวิต

Opisthorchis viverrini พยาธิใบไม้ในตับในคน พบได้ในแถบอีสานและประเทศใกล้เคียง ตัวอ่อนระยะติดต่อก (metacercaria) เป็นโฮสต์อยู่ในเนื้อปลาน้ำจืด เช่น ปลาสู้ ปลาแม่สะแตง เข้าสู่คนโดยกินเนื้อปลาดิบ

opisthosoma โอพิสทอโซมา ส่วนท้องหรือส่วนท้ายของลำตัว เช่นในสัตว์พวกแมงมุม

opossum โอพอสซิม 1. สัตว์เลี้ยงลูกด้วยนมที่มีถุงหน้าท้อง อยู่ในวงศ์ Didelphidae ลักษณะทั่วไปคล้ายกระรอก เมื่อตกใจจะแก้มลิงทำเป็นตาย เช่น *Didelphis virginiana* มีเพียงชนิดเดียวที่ยังรอดชีวิตอยู่ในทวีปอเมริกา พบในอเมริกาเหนือและอเมริกากลาง 2. สัตว์ที่มีถุงหน้าท้องลักษณะคล้ายกันในออสเตรเลีย

opossum shrimp โอพอสซิม ชริมพ์ สัตว์พวกกุ้งในกลุ่ม mysid (อันดับ Mysidacea) เพศเมียมีถุงเลี้ยงตัวอ่อน (marsupium) อยู่ระหว่างโคนขาและด้านล่างของลำตัว ดู oostegite

- opsiblastic** ออปซิบลาสติก (Gr.obse-ซ้ำ + blastos- เจริ้ม) มีระยะพักช่วงหนึ่งก่อนที่จะมีการเจริญ หมายถึงไข่ที่ปฏิสนธิแล้ว
- opsiuria** ออปซิวเรีย (Gr.obse-ซ้ำ + ouon- ปัสสาวะ) สภาวะที่มีการถ่ายปัสสาวะเร็วขึ้นกว่าปกติในช่องที่มีการอดอาหาร
- opsin** ออปซิน สารประกอบโปรตีนเชิงซ้อนที่รวมอยู่กับสารสี cis retinal เป็นส่วนประกอบของสารสีม่วงแดง rhodopsin ซึ่งอยู่ใน rod cell ของจอตา ทำหน้าที่รับความเข้มของแสง
- opsonin** ออปโซนิน สารแอนติบอดี หรือคล้ายสารแอนติบอดี ทำหน้าที่โอบล้อมสิ่งแปลกปลอม หรือหุ้มแบคทีเรียที่มีแคปซูลไว้ จึงง่ายต่อการถูกกินด้วยเซลล์เม็ดเลือดขาว
- optic** ออปติก (Gr.optikos) เกี่ยวข้องกับตา หรือแสง
- optic chiasma(commisure) เส้นใยประสาทตาที่ไขว้กันบนพื้นล่างของสมอง เส้นใยประสาทเริ่มจากจอตาข้างหนึ่งจะมาสูดลงที่สมองด้านตรงข้าม บริเวณศูนย์เกี่ยวกับการมองเห็น เรียกว่า visual cortex ซึ่งจะปรับภาพออกมาให้เป็นสามมิติตามสภาพความเป็นจริง
- optic disc จุดยอดในจอตา เป็นบริเวณที่ไม่มีเซลล์รูปแท่งและรูปโคน ซึ่งต่อไปจะเจริญเป็นจอตาและเส้นประสาทตา
- optic lobes โดรงสร้างรูปกลมสองอันที่เป็นหลังคา(ส่วนบน)ของสมองส่วนกลาง(mid brain) ทำหน้าที่เกี่ยวกับการมองเห็น
- ออปติกโกลบเจริญดีในสัตว์พวกสัตว์ครึ่งบกครึ่งน้ำ สัตว์เลื้อยคลานและนก แต่ไม่มีในสัตว์เลี้ยงลูกด้วยนม syn: corpora bigemina
- optic nerve เส้นประสาทตา เป็นเส้นประสาทสมองที่ 2 ทำหน้าที่เป็นเส้นประสาทรับความรู้สึก ประกอบด้วยเส้นใยประสาทจากเซลล์ปมประสาทที่จอตามายัง optic chiasma ผ่านไปใน optic tract เข้าสู่สมองส่วน thalamus ด้านข้างที่เรียก lateral geniculate body
- optic tract แยกเส้นใยประสาทจาก optic chiasma ไปยัง lateral geniculate body ของสมองส่วน thalamus
- optic vesicle คัพภะ ส่วนที่เว้า หรือยูนิตัวลงของสมองส่วนหน้า ซึ่งต่อไปจะเจริญเป็นจอตาและเส้นประสาทตา

- optimum** ออปติมิ้ม (L.optimus- ดีที่สุด) สภาวะที่ดีที่สุดต่อการทำหน้าที่ เช่น การเจริญ
- optimum population theory** ออปติมิ้ม พอพิวเลชัน ซีอีวี ทฤษฎีขนาดประชากรที่เหมาะสม มีหลักการที่ว่า ขนาดประชากรย่อมเหมาะสมกับสภาวะการณต่าง ๆ เสมอ เนื่องจากแต่ละประชากรมีการปรับเปลี่ยนจำนวนสมาชิกในหมู่ประชากรให้เหมาะสมกับการเปลี่ยนแปลงของสภาพแวดล้อมอยู่ตลอดเวลา
- optimum temperature** ออปติมิ้ม เกมเพอเรเจอร์ อุณหภูมิที่เหมาะสม เป็นอุณหภูมิที่เหมาะสมสำหรับกิจกรรมต่าง ๆ ของสิ่งมีชีวิตซึ่งมีช่วงของอุณหภูมิต่างกันขึ้นอยู่กับว่าเป็นกิจกรรมแบบใด และสิ่งมีชีวิตชนิดใด ส่วนใหญ่เป็นช่วงที่ไม่เย็นหรือร้อนจนเกินไป คือ ประมาณ 20-30 องศาเซลเซียส
- oral** ออรัล (L.oralis-ปาก) 1. เกี่ยวข้อง หรือเป็นของปาก หรือบริเวณปาก 2. สูดด้วยปาก(คำพูด) ตรงข้ามกับการสูดด้วยการเขียน 3. นำเข้าสู่ หรือใช้ภายในปาก
- oral arm** ส่วนที่ยื่นออกไปจาก manubrium รอบปากของสัตว์พวกแมงกะพรุน มี 4 อัน
- oral cone** ปากรูปทรงกรวยคว่ำ หรือ hypostome ของสัตว์พวกไฮดรอยด์ เช่น ไฮดรา
- oral disc** บริเวณเรียบล้อมรอบปากของสัตว์พวก anthozoa เช่น ดอกไม้ทะเล
- oral funnel** ดู buccal funnel
- oral groove** ร่องปาก ส่วนผิวนอกของโปรโตชีวพวกซีลีเลทที่เว้าเข้าเพื่อนำอาหารเข้าสู่ cytostome
- oral hood** ส่วนที่ยื่นออกไปจากรอบ vestibule ลักษณะคล้ายถุงคลุมศีรษะและเต็มไปด้วยขน พบในสัตว์พวก lancelet
- oral spear** โครงสร้างเรียวแหลมที่ยื่นออกจากปากของหนอนเนมาโทดที่อยู่ในดิน มีไว้สำหรับแทงเพื่อเข้าไปในรากพืช หรือเมื่อเข้าไปแล้วก็ใช้แทงเข้าไปในเซลล์เพื่อดูดอาหารจากเซลล์
- oral sucker** ปากดูด พบในพวกพยาธิใบไม้
- oral valve** ส่วนที่ยื่นเข้าไปในช่องปากของปลา มี 2 แผ่น ทำหน้าที่ป้องกันมิให้น้ำไหลย้อนกลับขณะที่ปลากำลังหายใจ

- orangutan โอรังอุตัง *Pongo pygmaeus* ลิงวานขนาดใหญ่ อาศัยอยู่บนต้นไม้
ขนยาวสีน้ำตาล ขนบนศีรษะน้อย ปัจจุบันถือเป็นพันธุ์เสี่ยงต่อการสูญพันธุ์
ในธรรมชาติพบเพียงบางพื้นที่ในเกาะสุมาตรา และเกาะกาลิมันตัน
- orbit ออร์บิท (L.orbita- รอย) 1. ในสัตว์พวกกึ่ง คือหลุมที่เป็นที่เก็บ
ตาก้านซึ่งพับแนบไว้กับกระดอง เช่น ในพวกปู 2. ในแมลง คือ
บริเวณขอบในของตา เช่น ในพวกแมลงสองปีก 3. ในสัตว์มีกระดูก
สันหลัง คือ เบ้าตา ซึ่งเป็นหลุมอยู่ภายในกะโหลกศีรษะ เป็นที่อยู่ของ
ลูกตา
- orbital gland ออร์บิทัล แกลนด์ ต่อมเมือกขนาดใหญ่ อยู่ในเบ้าตา มีท่อมาเปิด
ออกในช่องปาก พบในสัตว์พวกสุนัข
- Order ออร์เดอร์ (L.ordo- แถว อันดับต่อเนื่อง) ในอนุกรมวิธาน คือ
อันดับ อยู่ในลำดับที่ถัดจากชั้นลงไปแต่เหนือวงศ์
- Ordovician period ออร์โดวิเซียน พีเรียด คาบที่ 2 ของมหายุค Paleozoic
เป็นคาบที่ถัดมาจาก Cambrian แต่ก่อน Silurian คือเมื่อ 500 -
430 ล้านปีมาแล้ว ในคาบนี้เต็มไปด้วยสาหร่ายและสัตว์ไม่มีกระดูกสัน
หลัง เริ่มมีสัตว์มีกระดูกสันหลังที่แท้จริงพวก Agnatha เช่น ostra-
coderm
- ordure ออร์เดิซัวร์ สิ่งขับถ่าย อุจจาระ คุ scat
- organ ออร์แกน (Gr.organon, L.organum- อวัยวะ) อวัยวะ คือส่วน
ของสิ่งมีชีวิตที่มีโครงสร้างและรูปร่างที่เฉพาะ มีหน้าที่เฉพาะตั้งแต่ 1
หน้าที่ขึ้นไป ซึ่งบางครั้งเมื่อส่วนใดส่วนหนึ่งเสียหายก็ไป ส่วนที่เหลือก็
สามารถทำหน้าที่อยู่ได้ เช่น ตับ สมอง อวัยวะบางอย่างหมดหน้าที่
เนื่องจากมีวิวัฒนาการใช้อวัยวะอื่นทำหน้าที่แทน จึงเป็นอวัยวะตกค้าง
หรือเปลี่ยนไปทำหน้าที่อื่น เช่น ปีกคู่หลังของแมลงสองปีก เป็นอวัยวะ
ตกค้างที่เรียกว่า haltere
- accessory organ อวัยวะที่ทำหน้าที่เสริมอวัยวะหลัก เช่น
accessory gill ในปลาตก ทำหน้าที่ช่วยแลกเปลี่ยนออกซิเจนแทน
เหงือกเมื่อปลาอยู่ในที่ขาดน้ำ
- acoustic organ (organ of Corti) อวัยวะรับฟังเสียงที่
ส่วนปลายของ cochlea ของหูส่วนใน

end organ ปลายของเส้นใยประสาทรับความรู้สึก ซึ่งทำหน้าที่รับ
การกระตุ้น อาจเป็นเส้นใยประสาทที่มีปลอกไมอีลินหุ้มหรือไม่หุ้มก็ได้

endocrine organ อวัยวะที่ทำหน้าที่ผลิตสารคัดหลั่งภายใน
ดู endocrine

excretory organ อวัยวะที่เกี่ยวข้องกับการขับถ่ายของเสีย
ออกจากร่างกาย เช่น ไตและส่วนประกอบของไต

gustatory organ อวัยวะควบคุมการลิ้มรส เช่น taste
bud

organ of Jacobson ท่อปลายด้านหนึ่งตัน เป็นท่อที่อยู่ภายใน
ผนังชั้นกลางของช่องจมูก ในสัตว์มีกระดูกสันหลังชั้นต่ำ ทำหน้าที่เป็น
อวัยวะรับการดมกลิ่น แต่จะสลายเหลือเป็นอวัยวะตกค้างและหมดหน้า
ในคน

reproductive organ อวัยวะที่เกี่ยวข้องกับการสืบพันธุ์ ซึ่ง
รวมทั้งอวัยวะสืบพันธุ์เริ่มแรก คือ รังไข่ และอัณฑะ และอวัยวะเสริม
หรือช่วยในการสืบพันธุ์ เช่น ลิ้นจี่ ท่อนำไข่ มดลูก ช่องคลอด

sense organ อวัยวะรับความรู้สึก เป็นโครงสร้างพิเศษที่ประกอบ
ด้วยปลายประสาทรับความรู้สึกที่สามารถรับการกระตุ้น ทำให้เกิดการส่งต่อ
กระแสความรู้สึกเข้าไปยังประสาทส่วนกลางได้

sex organ คือ reproductive organ

organelle

ออร์แกเนลล์ โครงสร้างพิเศษภายในเซลล์ที่ทำหน้าที่เฉพาะ แบ่งออก
เป็นสองกลุ่มใหญ่คือ พวกที่มีเยื่อหุ้มได้แก่ endoplasmic reticulum,
Golgi complex, lysosome, ribosome, micro bodies,
vacuole, mitochondria, kinetoplast พวกที่ไม่มีเยื่อหุ้ม ได้
แก่ microtubule, centriole และ microfilament

organic

ออร์แกนิก (Gr.organikos) 1. เกี่ยวข้องกับอวัยวะ 2. เกี่ยว
ข้องกับ มีต้นกำเนิด หรือได้รับมาจากสิ่งมีชีวิต 3. เคมี: สารประกอบ
ที่มีธาตุคาร์บอน

organic chemistry เคมีอินทรีย์ เป็นสาขาหนึ่งของวิชาเคมี
ศึกษาสารประกอบต่าง ๆ ที่มีธาตุคาร์บอนเป็นองค์ประกอบ

organic evolution เป็นทฤษฎีวิวัฒนาการของสิ่งมีชีวิตด้วย
กลไกการคัดเลือกตามธรรมชาติซึ่งเสนอ ชาลส์ ดาร์วิน (1809-1882)

โดยมีหลักการว่า สิ่งมีชีวิตที่ปรากฏอยู่ในปัจจุบันได้ผ่านการวิวัฒนาการมานาน โดยแต่ละตัวย่อมมีการเปลี่ยนแปลงทีละเล็กทีละน้อย เพื่อให้เหมาะสมกับการมีชีวิตรอดอยู่ในสภาพแวดล้อมที่เปลี่ยนไป จึงได้ลักษณะที่ซับซ้อนกว่าเดิม และถ่ายทอดต่อเนื่องมาเรื่อย ๆ

- organism** ออร์แกนิซึม 1. สิ่งมีชีวิตแต่ละตัว หรืออินทรีย์ 2. แต่ละตัวของสิ่งมีชีวิตที่สามารถมีกระบวนการเมแทบอลิซึม และสืบพันธุ์ได้
- organizer** ออร์แกไนเซอร์ 1. สิ่งที่ทำให้เกิดการเจริญของโครงสร้างเฉพาะ 2. คัพภะ ส่วน หรือบริเวณเฉพาะของตัวอ่อนซึ่งผลิตสารเคมีอันมีผลหรืออิทธิพลต่อการเจริญของส่วนอื่น syn: inductor
- organ of Bojanus** ออร์แกน ออลฟ โบเจนิส 1. nephridium 2. อวัยวะขับถ่ายของหอยสองฝา
- organogenesis** ออร์แกโนเจเนซิส (Gr.organon-อวัยวะ + genesis-การผลิต) กระบวนการสร้างอวัยวะของตัวอ่อนจากเซลล์ดั้งเดิมมาเป็นอวัยวะต่างๆ
- organ-pipe coral** ออร์แกน-ไพป์ คอรัล ปะการังพวก alcyonarian สกุล *Tubipora* พอลิเปลาว์หุ้มด้วยโครงสร้างสีแดงอิฐ ลักษณะคล้ายท่อยาวของออร์แกนที่เป็นเครื่องดนตรีในโบสถ์
- orgasm** ออร์แกสม (Gr.organosmos-บวมพอง มีต้นเหตุ) ความกระสันสุดขั้วอดระยะขีดสุดของความตื่นเต้นทางเพศเมื่อมีการร่วมเพศ ในเพศชายทำให้มีการหลั่งน้ำกาม
- oriental** โอเรียนทัล (L.oriens- ลูกชิ้น) เกี่ยวข้องกับตะวันออก
 oriental realm การแบ่งอาณาเขตทางชีวภูมิศาสตร์ ซึ่งครอบคลุมบริเวณทวีปเอเชียตั้งแต่ตอนใต้ของเทือกเขาหิมาลัยลงมาทางตะวันออกเฉียงใต้ โดยรวมคาบสมุทรมาเลย์ สุมาตรา ชวา บอร์เนียว (กาลิมันตัน) เซเลเบส(สุลาวาซี) และหมู่เกาะฟิลิปปินส์
 oriental sore โรคตุ่มแผลเน่าเรื้อรังของหนัง เนื่องมาจากการติดเชื้อ *Leishmania tropica* พบในเขตตะวันออกและเขตร้อนชื้น syn: cutaneous leishmaniasis, Aleppo boil, Delhi boil
- orientation** โอเรียนเทชั่น 1. การปรับตัวเข้ากับสิ่งแวดล้อม ขึ้นอยู่กับเวลา สถานที่ และเอกลักษณ์ของแต่ละบุคคล พวกที่จิตไม่ปกติไม่สามารถปรับตัวได้ 2. การตอบสนองต่อสิ่งเร้า เช่น การเคลื่อนที่เข้าหาแสงหรือ

- หนีแสง 3. ในไมโครเทคนิค คือ การจัดวางเนื้อเยื่อตัวอย่างลงในพิมพ์ก่อนการฝัง
- orifice** ออริฟิซ (L.orificium- ปาก) ปาก ช่องคล้ายปาก ทางเข้าหรือทางออกของช่องเปิด
- anal orifice ทวารหนัก
- arterioventricular orifice ช่องเปิดระหว่างห้องต้นหัวใจและห้องล่างหัวใจ
- pyloric orifice ช่องเปิดจากกระเพาะอาหารส่วนสุดท้ายเข้าสู่ duodenum
- origin** ออริจิน (L.origio-เริ่มต้น) 1. การเริ่มต้น 2. จุดที่มา หรือจุดกำเนิด 3. ปลายมัดกล้ามเนื้อที่ตรึงอยู่ ณ ที่ใดที่หนึ่ง
- oriole** ออริโอล 1. นกในกลุ่ม passerine ชนิดสวยงาม วงศ์ Icteridae สร้างรังทรงลูกบวบยาวแขวนตามปลายกิ่งไม้ เช่น Baltimore oriole (*Icterus galbula*) ชื่ออื่น คือ fire hangbird, fire bird 2. นกในกลุ่ม passerine โลกเก่า วงศ์ Oriolidae สกุล *Oriolus* ทำรังเป็นรูปถ้วยตามง่ามกิ่งไม้ ในไทยพบ 4 ชนิด เช่น นกขมิ้นแดง (maroon oriole - *Oriolus traillii*), นกขมิ้นขาว (silver oriole - *Oriolus mellianus*)
- orner** ออร์เนอร์ หอยเป่าชื่อ โดยเฉพาะชนิด *Haliotis tuberculata* พบในน่านน้ำช่องแคบอังกฤษ
- ornate** ออร์เนท มีรอย หรือลวดลายเห็นชัดเหมือนได้รับการตกแต่ง เช่น ornate scallop (*Pecten ornatus* หอยเชลล์ที่มีลวดลายและสีสวย, ornate tick เช่น เห็บสกุล *Dermacentor* และ *amblyoma* สัตว์ชุมคดขยง
- ornithine** ออร์นิทีน (Gr.ornithos- นก) กรดอะมิโนชนิดหนึ่ง มีสูตร $C_5H_{12}O_2N_2$ พบในสิ่งขับถ่าย (อุจจาระ) ของนก
- ornithine cycle** ออร์นิทีน ไซเคิล วัฏจักรของยูเรีย หรือวัฏจักร Krebs-Henseleit เป็นกระบวนการที่เกิดขึ้นในเซลล์ตับซึ่งมีปฏิกิริยาหลายขั้นตอนทำงานลงเดียวกับ Krebs cycle แต่สารต้นของปฏิกิริยาคือโปรตีนและกรดอะมิโนที่มีหมู่อะมิโน เมื่อมีกระบวนการเมแทบอลิซึมจะมีการดึงอะมิโนออกมาอยู่ในรูปของแอมโมเนีย (NH_3) ซึ่งเป็นพิษต่อร่างกาย

- ต้องมีเอนไซม์มาเปลี่ยนให้เป็น urea ละลายปนออกมากับปัสสาวะ
- ornithischian** ออร์นิทิสเคียน ซากดึกดำบรรพ์ของสัตว์เลื้อยคลานไดโนเสาร์พวก Ornithischia เป็นพวกที่เริ่มจะมีวิวัฒนาการมาเป็นสัตว์คล้ายนก กินพืชเป็นอาหาร เดินด้วย 2 ขาหลัง เช่น ไดโนเสาร์ปากคีม และไดโนเสาร์ปากเปิด
- ornithodoros** ออร์นิโทโดรอส ชื่อสกุลของเห็บวงศ์ Argasidae เป็นปรสิตภายนอกของสัตว์เลี้ยงลูกด้วยนมและคน หลายชนิดเป็นพาหะนำโรคไข้จุด tick fever, Q fever, tularemia, Russian encephalitis และ ไข้กลับ
- ornithology** ออร์นิโทโลยี (Gr.ornithos- นก + logos- ศึกษา) ปักษีวิทยา คือวิทยาศาสตร์ว่าด้วยชีววิทยาและอนุกรมวิธานของนก
- ornithophily** ออร์นิโทไฟลี การถ่ายละอองเรณู โดยให้นกเป็นสื่อ โดยเฉพาะนกที่ดูดน้ำหวานจากดอกไม้เช่น นกฮัมมิง
- Ornithorhynchus** ออร์นิทอรินคัส ชื่อสกุลของตุ่นปากเปิด ดู duckbill, platypus
- ornithosis** ออร์นิทอซิส (Gr.ornithos- นก + osis-สภาวะ) โรคที่เกิดจากเชื้อ *Chlamydia psittaci* ในนกและสัตว์ปีกที่นำมาเป็นสัตว์เลี้ยงติดต่อกับคนได้ อาการทั่วไปคือ ปวดศีรษะ มีไข้หนาวสั่น เบื่ออาหาร เจ็บคอ คลื่นไส้และอาเจียน syn: psittacosis, parrot fever
- oronasal groove** ออโรเนซัล กรูฟว์ ร่องที่ทำหน้าที่เชื่อมต่อหลุมรับการดมกลิ่นกับปากสู่ภายนอก พบในสัตว์พวกปลาฉลาม
- orthogenesis** ออร์โทเจเนซิส (Gr.orthos-ตรง + genesis-การเจริญเปลี่ยนแปลง) ทฤษฎีวิวัฒนาการที่มีหลักการว่า สิ่งมีชีวิตวิวัฒนาการมาจากการเปลี่ยนแปลงภายในเป็นสายตรง ไม่มีการแตกแขนงหรือวิบัติพลจากสภาพแวดล้อม
- orthograde** ออร์โทเกรด (Gr.orthos- ตรง + L.gradi- เดิน) เดินโดยมีลำตัวอยู่ในแนวตั้ง คือ การเดินของสัตว์สองเท้า เช่น คน ตรงข้ามกับคำว่า pronograde
- orthopedics(orthopaedics)** ออร์โทเพดิกส์ (Gr.orthos-ตรง + pais,paid-เด็ก) วิชาว่าด้วยศัลยศาสตร์กระดูก เป็นสาขาหนึ่งของแพทยศาสตร์ที่เกี่ยวข้องกับการป้องกันและรักษาความผิดปกติของกระดูก ขั้ว รวมถึง

กล้ามเนื้อและเอ็น

- orthopteran ออร์โทปเทราน แมลงในอันดับ Orthoptera ได้แก่ ตั๊กแตนชนิดต่างๆ จิ้งหรีด แมลงสาบ ตั๊กแตนต่อยมวย และตั๊กแตนกิ่งไม้ ปีกคู่หน้าตรงมาทับปีกคู่หลังจนมิด คล้ายพัดที่ถูกหุบ ปากเป็นแบบกัด การเจริญเปลี่ยนแปลงรูปร่างเป็นแบบไม่สมบูรณ์
- oryx โอริกซ์ สัตว์คล้ายกวางขนาดใหญ่ของแอฟริกา สกุล *Oryx* มีเขายาวตรง
- os¹ (pl. ora) ออส (L.) (NA) ปาก หรือ ช่องเปิด
 os uteri ปากมดลูก
 os uteri externum ปากมดลูกส่วนนอกซึ่งเปิดออกสู่ช่องคลอด
 os uteri internum ปากมดลูกส่วนในซึ่งเปิดเข้าสู่มดลูก
 os ventriculi ช่องเปิดของหลอดอาหารเข้าสู่กระเพาะ
- os² (pl. ossa) ออส (L.) (NA) กระดูก
 os calcis กระดูกสันเท้า
 os cordis กระดูกที่พบในหัวใจของกวาง
 os cornu มวลของกระดูกหน้าผากที่จะเป็นจุดเริ่มต้นของเขา
 os coxae กระดูกสะโพก
 os hamatum กระดูกลักษณะเป็นขอในแฉกที่สองของกระดูกมือ
 syn: unciform bone
 os hyoideum กระดูกรูปตัวยูที่ฐานของลิ้น syn: hyoid bone
 os ilium กระดูก ileum ซึ่งเป็นชิ้นหนึ่งของกระดูกสะโพก
 os innominatum กระดูกสะโพก หรือกระดูกเชิงกราน
 os magnum กระดูกมือข้างขึ้นที่ 3 ของแฉกที่สองจากปลาย
 syn: capitata
 os orbiculare กระดูกชิ้นเล็ก ๆ ในหูซึ่งจะไปต่อกับกระดูก
 incus เป็นส่วนยื่นที่เรียกว่า lenticular process
 os palpebrae กระดูกที่ฝังอยู่ในเปลือกตาของจระเข้
 os planum (1) กระดูกแบน (2) ส่วนที่เป็นแผ่นที่เข้าตาของกระดูก ethmoid

- os penis กระดูกที่อยู่ในลิ้งค์ของสุนัข ดู baculum
- os pubis กระดูกหัวหน้าว่าเป็นชิ้นที่อยู่หน้าสุดของกระดูกสะโพก
- os unguis กระดูก lacrimal
- oscedo ออสเซโด (L.) 1. การหาว 2. จุดขาว หรือฝ้าที่ผนังช่องปาก
- oscheo- ออสเคโอ- (Gr.oscheon- องอุณฑะ) คำที่ใช้ผสมคำอื่นเพื่อแสดงความหมายว่า เกี่ยวข้องกับองอุณฑะ
- oscheocele ออสเคโอซีล (Gr.oscheon-องอุณฑะ + kele-บวม) 1. องอุณฑะบวม หรือมีเนื้องอก syn: oscheoma 2. องอุณฑะบวมเพราะเป็นไส้เลื่อน
- oscillate ออสซิลเลท (L.oscillare- แกว่ง) การเคลื่อนที่แบบแกว่งไปมา คล้ายลูกตุ้มนาฬิกา สั่นเส้ที่นอน หรือเคลื่อนที่เป็นแบบคลื่นไม่สม่ำเสมอ
- oscine ออสซีน เกี่ยวข้อง หรือเป็นของนกในกลุ่ม passerine ของอนุอันดับ Oscines ได้แก่ นกที่ส่งเสียงร้องเพลงส่วนใหญ่ ลักษณะเด่นคือ มีอวัยวะผลิตเสียงที่ส่วนล่างของท่อลมเรียก syrinx
- osculum(pl.oscula) ออสคิวลัม (L.-ปาก) รูเปิดเล็ก ๆ เช่น รูเปิดให้หน้าออกของฟองน้ำพวก asconoid(รูปถุง) ที่ด้านบน
- osmeterium ออสเมทีเรียม ต่อมสร้างกลิ่นของพวกแมลง
- osmic acid ออสมิค แอซิด OsO_4 หรือ ออสเมียมเททรอไซด์ เป็นผงสีขาวละลายน้ำได้ ไม่มีสีและระเหิดได้ มีพิษมาก ใช้เป็นสารทำให้คงสภาพเนื้อเยื่อสำหรับใช้งานทางด้านจุลทรรศน์อิเล็กตรอนและไมโครเทคนิค
- osmoconformer ออสโมคอนฟอร์มเมอร์ สิ่งมีชีวิตที่สามารถปรับเปลี่ยนแรงดันออสโมซิสภายในตัวให้สอดคล้องกับแรงดันออสโมซิสที่ล้อมรอบตัวอยู่ได้ ส่วนใหญ่เป็นสิ่งมีชีวิตชั้นต่ำที่ไม่มีระบบการรักษาความเข้มข้นของเหลวภายในตัว มักอาศัยอยู่ในทะเลที่แรงดันออสโมซิสของน้ำทะเลใกล้เคียงกับภายในตัว
- osmophilic ออสโมฟิลิค (Gr.osmos- ผลักดัน + philein- ชอบ) สิ่งมีชีวิตที่ปรับตัวอาศัยอยู่ในสภาพแวดล้อมที่มีแรงดันออสโมซิสสูง comp: halophile
- osmoreceptor ออสโมรีเซปเตอร์ อวัยวะรับรู้การกระตุ้นเมื่อมีการเปลี่ยนแปลงแรงดันออสโมซิส

- osmoregulation** ออสโมเรกิวเลชัน การรักษาระดับความเข้มข้นของของเหลวภายในตัว เช่น โปรโตซัวที่อาศัยอยู่ในน้ำจืด น้ำจะออสโมซิสเข้าสู่ตัวและเพื่อให้ระดับความเข้มข้นของน้ำ อีเล็กโทรไลต์ และของเหลวอื่นในตัวของมัน จังจำเป็นต้องขจัดน้ำส่วนเกินออกผ่านทาง contractile vacuole ในกรณีของสัตว์ชั้นสูง จะมีอวัยวะพิเศษทำหน้าที่รักษาระดับความเข้มข้นของของเหลวภายในตัว คือ ไต
- osmoregulator** ออสโมเรกิวเลเตอร์ สิ่งมีชีวิตที่มีระบบ osmoregulation
- osmosis** ออสโมซิส (Gr.osmos- ผลักดัน + osis- เข้ม) กระบวนการแพร่ของน้ำผ่านเยื่อกึ่งซึมได้ เนื่องมาจากการต่างความเข้มข้นของน้ำในสารละลายที่อยู่ต่างข้างกันของเยื่อนั้น น้ำจะแพร่จากสารละลายที่มีความเข้มข้นของน้ำมากกว่า(สารละลายเจือจาง) ไปสู่สารละลายที่มีความเข้มข้นของน้ำน้อยกว่า(สารละลายเข้มข้น)
- osmotic pressure** ออสโมติก เพรสเชอร์ แรงดันออสโมซิส แรงดันที่ป้องกันไม่ให้น้ำแพร่กระจายเข้าไปในสารละลายเมื่อสารละลายถูกกั้นด้วยเยื่อบางที่มีเพียงโมเลกุลของน้ำเท่านั้นที่จะแพร่ผ่านเข้ามาได้ สารละลายที่มีความเข้มข้นสูง(น้ำน้อย) จะมีแรงดันออสโมซิสสูง ในทางตรงกันข้าม สารละลายที่มีความเข้มข้นต่ำ(น้ำมาก) จะมีแรงดันออสโมซิสต่ำ
- osphradium** ออสเฟรเดียม อวัยวะรับรู้สัมผัสของหอยฝาเดียว และหอยสองฝา ซึ่งทำหน้าที่รับการกระตุ้นจากสารเคมีและตะกอนแขวนลอยที่ไหลผ่านเหงือก
- osprey** ออสเปรย์ เหยี่ยวขนาดใหญ่ กินปลาเป็นอาหารหลัก อยู่ในวงศ์ Pandionidae แหล่งหากินและผสมพันธุ์อยู่แถบซีกโลกตอนเหนือของอเมริกา และยุโรป บางชนิดอพยพหนีฤดูหนาวลงมาหากินทางแถบร้อนชื้นหรือใกล้เคียง ในไทยพบเพียงชนิดเดียว คือ เหยี่ยวออสเปรย์ (*Pandion haliaetus*)
- ossein** ออสเซอิน (L.ossa-กระดูก) โปรตีนที่เป็นส่วนประกอบของเมทริกซ์ของกระดูก ลักษณะเป็นเส้นใยเพื่อเสริมให้กระดูกเหนียว syn: ostein
- ossicle** ออสซิเคิล (L.ossiculum- กระดูกเล็ก ๆ) กระดูกชิ้นเล็ก หรือ โครงสร้างแข็งคล้ายกระดูก เช่น (1) กระดูกของหูส่วนกลาง คือ malleus, incus และ stapes (2) แผ่นแข็งคล้ายสารประกอบแคลเซียมอันเล็ก ๆ ทำหน้าที่เป็นโครงสร้างแข็งภายนอกของสัตว์พวก

เอไคโนเดิร์ม (3) โครงสร้างแข็งคล้ายฟันในกระเพาะอาหาร
ของสัตว์พวกกุ้ง (4) แผ่นกระดูกเล็ก ๆ ที่ฝังอยู่ใน sclera (ตาขาว)
ของสัตว์เลื้อยคลานและนกกางเขน

- ossification** ออสซิฟิเคชัน (L.os-กระดูก + facere-ทำขึ้น) 1. การสร้างกระดูก 2. การเปลี่ยนแปลงสารอื่นให้มาเป็นกระดูก
 endochondral ossification การสร้างกระดูกแทนกระดูกอ่อน เช่น กระดูกที่เป็นท่อนยาว เกิดจากการสร้างเนื้อเยื่อกระดูกเข้าไปแทนที่กระดูกอ่อน syn: intracartilaginous ossification
 intramembranous ossification การสร้างกระดูกภายใต้หรือภายในเยื่อเส้นใย เช่น การสร้างกระดูกของกะโหลกศีรษะ
 pathologic ossification การสร้างกระดูกขึ้นที่ตำแหน่งที่ไม่ควรมีกระดูก ถือเป็นความผิดปกติ
- osteichthyan** ออสเทอิกไทแอน (Gr.osteon-กระดูก + ichthys-ปลา) ปลากระดูกแข็งอยู่ในชั้น Osteichthyes ซึ่งมีวิวัฒนาการสูงกว่าปลากระดูกอ่อนและมีจำนวนชนิดมากกว่า 30,000 ชนิด แบ่งเป็น 2 อนุชั้น คือ Choanichthyes (Sarcopterygii) คือพวก lobe-finned และ lungfish ซึ่งส่วนใหญ่สูญพันธุ์หมดแล้ว เหลืออยู่ในปัจจุบันเพียงไม่กี่ชนิด อีกอนุชั้น คือ Actinopterygii คือพวกปลาปัจจุบันที่มีเส้นก้างในครีบ
- osteoblast** ออสเทโอเบลาสท์ (Gr.osteon-กระดูก + blastos-เบิร์ม) เซลล์สร้างเนื้อเยื่อกระดูก เช่น เซลล์ที่มีกำเนิดมาจากเนื้อชั้นเมโซเดิร์ม
- osteoclast** ออสเทโอคลาสท์ (Gr.osteon-กระดูก + klan- ทำให้แตก) 1. เซลล์ขนาดใหญ่มีนิวเคลียสหลายอัน สร้างขึ้นในไซกระดูกของกระดูกที่อยู่ในชั้นการเจริญ อยู่ในส่วนผิวของกระดูกที่เรียกว่า Howship's lacunae ทำหน้าที่ดูดกลืนสารที่ไม่ต้องการของเนื้อเยื่อกระดูก 2. เครื่องสำเสร็จที่ใช้ทำให้กระดูกแตกเพื่อการรักษาโรคกระดูก
- osteocranium** ออสเทโอเครเนียม (Gr.osteon-กระดูก + kranion-กะโหลกศีรษะ) กระดูกกะโหลกศีรษะส่วนที่สร้างขึ้นมาจากเนื้อเยื่ออื่นที่ไม่ใช่เนื้อเยื่อกระดูก ต่างจาก chondrocranium ที่เจริญมาจากเนื้อเยื่อกระดูกอ่อน

- osteocyte** ออสเทโอไซต์ (Gr. osteon- กระดูก + kytos- เซลล์) เซลล์กระดูกที่เจริญเต็มที่แล้ว อยู่ในช่อง lacuna ในเมทริกซ์ของเนื้อเยื่อกระดูก
- osteodermis** ออสเทโอเดอริมิส กระดูกชั้นเล็กมากที่แทรกอยู่ในชั้นหนังของสัตว์เลื้อยคลานบางชนิด
- osteogenesis** ออสเทโอเจเนซิส คือ ossification
- osteology** ออสเทโอโลยี (Gr. osteon-กระดูก + logos-ศึกษา) วิทยากระดูก เป็นวิทยาศาสตร์ว่าด้วยกำเนิด การสร้าง การจัดระบบ ตลอดจนหน้าที่ของกระดูก
- osteomalacia** ออสเทอมาเลเชีย (Gr. osteon-กระดูก + malakia-ทำให้นุ่ม) โรคกระดูกนุ่ม ส่วนใหญ่มีสาเหตุมาจากการขาดวิตามินดี ทำให้ไม่มีการสะสมสารประกอบแคลเซียมที่กระดูก กระดูกจึงอ่อน โค้งงอและหักได้ง่าย ทำให้พิการ พบในผู้ใหญ่ โดยเฉพาะเพศหญิง
- osteone** ออสเทโอน คือ harversian system
- ostiole** ออสทิโอล ช่องเปิดเล็ก ๆ หรือรู
- ostium(pl.ostia)** ออสเทียม (L. ช่องเปิดเล็ก ๆ) ช่องเปิดเล็ก ๆ โดยเฉพาะที่เปิดเข้าสู่โครงสร้างที่เป็นท่อหรือโพรง เช่น (1) ช่องเปิดข้างตัวพองน้ำเพื่อให้น้ำไหลเข้าสู่ radial canal แล้วเข้าสู่ spongocoel หรือ atrium (2) ช่องเปิดในผนังกั้นลำตัวของสัตว์พวกดอกไม้ทะเล (3) ช่องเปิดเพื่อให้เลือดไหลเข้าสู่หัวใจของสัตว์ขาปล้อง (4) ช่องเปิดให้น้ำไหลเข้าหลอดน้ำของเหงือกในพวกหอยสองฝา (5) ช่องเปิดเข้าสู่ท่อน้ำของสัตว์มีกระดูกสันหลัง
- ostracod** ออสทราคอด (Gr. ostraco, ostrac-เปลือกแข็ง) สัตว์พวกกุ้งในอนุชั้น Ostracoda ขนาดเล็ก อยู่ในทะเลและน้ำจืด ดูผิวเผินคล้ายหอยสองฝาเนื่องจากเปลือก(carapace)มาประกบกันหุ้มตัวไว้เกือบทั้งหมด เช่น สกุล Cypris ลักษณะคล้ายไรน้ำซึ่งอยู่ในอนุชั้น Copepoda
- ostracoderm** ออสทราโคเดิร์ม (Gr. ostraco-เปลือกแข็ง + derma-หนัง) ชากดึกดำบรรพ์สัตว์มีกระดูกสันหลังพวกปลาแรกเริ่ม อยู่ในชั้น Agnatha ไม่มีขากรรไกร ลักษณะภายนอกโดยทั่วไปไม่คล้ายปลาปากกลม ซึ่งจัดอยู่ในชั้นเดียวกันเลย แต่มีลักษณะร่วมกันคือไม่มีขากรรไกรและมีรูจมูกเดี่ยว มีชีวิตอยู่ในคาบ Silurian ขึ้นมาจนถึง Devonian ส่วนใหญ่

- อยู่ในน้ำจืด ลักษณะเด่นที่เป็นที่มาของชื่อ คือ ลำตัวปกคลุมด้วยเกล็ด
- ostrich ออสมทริช *Struthio camelus* นกขนาดใหญ่ที่สุดในกลุ่มของนกบินไม่ได้ อาศัยอยู่ในถิ่นทุรกันดารได้ดี เป็นนกประจำถิ่นของแอฟริกาและอะ-
เรเบีย ปัจจุบันมีการนำนกชนิดนี้มาเลี้ยงเพื่อประโยชน์เชิงพาณิชย์
- otic โอทิก (Gr.otikos) เกี่ยวข้องกับหู
- oticonidia โอทิกคอดีเนีย (Gr.otikos-หู + dine-หม่น) ความวิงเวียนเนื่อง
จากโรคของหู
- otic vesicle โอทิก เวสซิเคิล คือ otocyst
- oto-, ot- โอท- ออก- (Gr.ous, otos- หู) คำที่ใช้ผสมกับคำอื่นเพื่อแสดง
ความหมายว่า เกี่ยวข้องกับหู
- otoconium(pl.otoconia) โอทิกคอดีเนียม (Gr.otos- หู + konis- ฝุ่นละออง)
อนุภาคขนาดเล็กมาก ส่วนใหญ่ประกอบด้วยแคลเซียมคาร์บอเนต พบอยู่
ที่ otolithic membrane บนผิวของ macula ของหูส่วนใน syn:
otolith, ear dust
- otocyst โอทิสซิสต์ (Gr.otos-หู + kystis-ถุง) 1. statocyst 2.
ศัพท์: โครงสร้างที่เว้าเข้าไปบริเวณสองข้างของหัว ต่อไปเจริญเป็น
เยื่อแลบิรินท์ของหูส่วนใน
- otolithic membrane โอทิลิธิก เมมเบรน สารเหนียวคล้ายวุ้นบนผิวของ macula
ของหูส่วนใน เป็นที่อยู่ของเซลล์ขนและโอโทลิต เมื่อโอโทลิตเคลื่อนที่
จะกระตุ้นขนของเซลล์ขน ทำให้ทราบการจัดวางส่วนของร่างกายว่าอยู่ใน
ตำแหน่งใด(นั่ง นอน ยืน หรือเอียง ฯลฯ)
- otology โอทอลอจี (Gr.otos-หู + logos-ศึกษา) โสตวิทยา วิทยาศาสตร์
ว่าด้วยเรื่องของหูและโรคของหู
- otoporpa โอทอปอร์พา เนมาโทซิสต์ซึ่งเรียงเป็นแถวขึ้นไปจาก lithostyle
พบในเมดูลาของพวกไฮโดรซัว ดู peronium
- otter ออกเทอร์ สัตว์เลี้ยงลูกด้วยนม กินเนื้อ อยู่ในวงศ์ Mustelidae
อาศัยอยู่ในน้ำ ขนและหนังใช้ทำเครื่องนุ่งห่ม ได้แก่ นากโลกเก่า
(*Lutra lutra*), นากอเมริกาเหนือ หรือนากแม่น้ำ(*Lutra cana-
densis*) และนากทะเล(*Enhydra lutris*)

ounce	อวานซ์ เลือดาวหิมะ (<i>Uncia uncia</i>) ของเอเชียกลาง ปัจจุบันเกือบสูญพันธุ์ พบในธรรมชาติแถบเทือกเขาหิมาลัย
outbreeding	เอาท์บริดดิ้ง การผสมพันธุ์นอกพวก เป็นการผสมพันธุ์สัตว์หรือพืช ถึงแม้จะชนิดเดียวกัน แต่มาจากต่างหมู่ของประชากร เพื่อให้ได้ยีนใหม่หรือยีนที่ต่างไปจากเดิม comp: inbreeding ดู heterosis syn: outcrossing
ouzel, ousel	อูเซล นกในกลุ่มใกล้เคียงกับนก thrush เช่น ring ouzel (<i>Turdus torquatus</i>) ในยุโรป
oval window	โอวัล วินโดว์ ช่องเปิดใน vestibule ของหูส่วนใน ซึ่งเป็นที่รับสัมผัสของปลายกระดูกหู stapes
ovariole	โอวาริโอล หลอดสร้างไข่ในรังไข่ของพวกแมลง
ovary	โอวารีย์ (L. ovarium-รังไข่) 1. สัตว์: รังไข่ เป็นอวัยวะสืบพันธุ์เพศเมีย มีหน้าที่ผลิตไข่และฮอร์โมน (เช่น estrogen, progesterone) ลักษณะกลมหรืออยู่ในแอ่ง fossa ovarica สองข้างของช่องเชิงกรานติดกับปากแตรของท่อหน้าไข่ และยึดติดกับมดลูกด้วยแผ่นเอ็นเหนียว 2. พืช: ในพืชดอก อยู่ที่ส่วนล่างของเกสรตัวเมียซึ่งพองออกภายในมี ออวูล (ovule) ซึ่งเป็นที่บรรจุเซลล์ไข่ เมื่อไข่ได้รับการปฏิสนธิแล้ว ovary จะเจริญเปลี่ยนแปลงเป็นผล
ovenbird	โอเวนเบิร์ด คือ warbler อเมริกา (<i>Seiurus aurocapillus</i>) หรือ teacher bird
overturn	โอเวอร์เทิร์น ในชลศาสตร์วิทยา หมายถึงกระบวนการหมุนเวียนของน้ำในทะเลสาบ ในฤดูใบไม้ผลิ น้ำผิวบนจะอุ่นและหนักจึงจมลงสู่เบื้องล่างเรียก spring overturn ในฤดูใบไม้ร่วง น้ำผิวบนจะเย็นกว่าก็จะจมลงข้างล่างเรียก fall overturn
ovicell	โอวิเซลล์ zoecium ที่เปลี่ยนแปลงมาทำหน้าที่เป็น brood pouch สำหรับเลี้ยงตัวอ่อน พบในสัตว์ทะเลพวก ectoproct
oviduct	โอวิดักท์ (L. ovum-ไข่ + ductus- ทางเดิน) ท่อหน้าไข่ เป็นท่อคู่นำไข่จากรังไข่มาสู่มดลูกหรือถุงเก็บไข่ หรือออกสู่ภายนอก ขึ้นอยู่กับชนิดของสัตว์ว่าจะมีวิวัฒนาการของระบบสืบพันธุ์มากน้อยเพียงใด ในคนท่อหน้าไข่เรียกว่า fallopian tube หรือ uterine tube

- ovigerous** โอวิเจอร์ส (L.ovum-ไข่ + gerere- มีอยู่) มีไข่ติดอยู่ หรือนำไข่ไปด้วย เช่น เปรียงจะมีไข่ติดอยู่ที่แมนเทิล แมงมุมบางชนิดมีไข่ติดอยู่ที่ขา หรือหลัง
- oviparous** โอวิพาร์ส (L.ovum-ไข่ + parere-ผลิต) การออกลูกเป็นไข่ แล้วฟักออกเป็นตัวอ่อนนอกตัวแม่ เช่น นกและแมลง comp: ovoviviparous, viviparous
- ovipositor** โอวิพอซิเตอร์ 1. โครงสร้างพิเศษ ลักษณะเป็นหลอดยาว เปลี่ยนแปลงมาจากรยางค์ของปล้องส่วนท้อง ทำหน้าที่ช่วยวางไข่ พบในแมลงเพศเมียบางชนิด เช่น ตั๊กแตน 2. โครงสร้างลักษณะเดียวกัน คือเป็นหลอดยื่นออกมาจากปุ่มเพศของปลากระดูกแข็งเพศเมียบางชนิด
- ovisac** โอวิแซค ถุงเก็บไข่ บางครั้งทำหน้าที่แบบมดลูก คือให้ไข่ที่ปฏิสนธิแล้วเจริญเป็นตัวอ่อน เช่น (1) ถุงเก็บไข่ของ fairy shrimp (2) มดลูกของปลาฉลามและสัตว์ครึ่งบกครึ่งน้ำ
- ovof lavin** โอโวเฟลวิน (L.ovum- ไข่ + flavus- สีเหลือง) riboflavin หรือวิตามิน บี 2 ($C_{17}H_{20}N_4O_6$) ที่สกัดได้มาจากไข่
- ovotest is** โอโวเทสทิส อวัยวะสืบพันธุ์ (gonad) ที่ประกอบด้วยเนื้อเยื่อสืบพันธุ์เพศผู้และเพศเมีย พบในสัตว์ที่เป็นกระเทย เช่น หอยทาก
- ovoviviparous** โอโววิพาร์ส (L.ovum- ไข่ + vivus- ชีว + parere- มีอยู่) การออกลูกเป็นไข่ ซึ่งมีไข่แดงสำหรับเลี้ยงตัวอ่อน เปลือกไข่จะหนาและไข่ยังคงอยู่ภายในตัวแม่ แต่ไม่ได้รับอาหารจากแม่ ไข่จะเจริญเป็นตัวอ่อนจนฟักออกมาเป็นตัวอยู่ภายในส่วนของท่อนำไข่ที่เปลี่ยนแปลงมาทำหน้าที่คล้ายมดลูก พบได้ในสัตว์ไม่มีกระดูกสันหลัง พวกแมลงบางชนิด ปลากระเบนและปลาฉลามบางชนิด ปลาเข็ม ปลากินขุม ปลาสด และงูบางชนิด
- ovulation** โอวูเลชัน (L.ovulum-ไข่เล็ก ๆ) การตกไข่ ระยะเวลาของการตกไข่ในสัตว์แต่ละชนิดไม่เท่ากัน การตกไข่ควบคุมด้วยการทำงานของฮอร์โมน LH ในคนจะมีการตกไข่ในวันที่ 14 หลังจากวันหยุดไหลของรอบเดือน
- ovum(pl.ova)** โอวุม (L.-ไข่) 1. เซลล์สืบพันธุ์เพศหญิงที่เจริญเต็มที่แล้ว 2. ไข่ หรือเซลล์ไข่ 3. เซลล์พิเศษที่สามารถเจริญเป็นตัวใหม่ได้ ปกติจะเป็นเซลล์ขนาดใหญ่เคลื่อนที่ไม่ได้ มีจำนวนโครโมโซมเป็นแฮพลอยด์

มีไข่แดงปนอยู่ในไซโทพลาซึม ผลิตโดยอวัยวะสืบพันธุ์เพศเมียหรือรังไข่ ในคนเซลล์ไข่จะอยู่ใน graafian follicle ภายในรังไข่ ไข่จะเจริญขึ้นด้วยการกระตุ้นของฮอร์โมน FSH ที่มาจากต่อมใต้สมองส่วนหน้า ขณะที่ไข่เจริญ เซลล์ของฟอลลิเคิลก็เจริญและสร้าง estrogen ซึ่งจะช่วยกระตุ้นให้มีการหลั่ง LH เพิ่มมากขึ้นจนทำให้มีการตกไข่ในวันที่ 14 หลังจากการหยุดไหลของรอบเดือน ไข่จะใช้เวลา 5-7 วัน เคลื่อนตัวโดยการช่วยพัดโบกของเซลล์ขนในท่อนำไข่เข้าสู่มดลูก เมื่อปล่อยไข่ออกมาแล้ว ฟอลลิเคิลจะเปลี่ยนเป็น corpus luteum สร้างฮอร์โมน progesterone ที่จะช่วยกระตุ้นให้เยื่อผนังมดลูกหนาตัวขึ้น โดยทำงานเสริมฮอร์โมน estrogen ขณะเดียวกันก็มีกลไกย้อนกลับไปคุมให้ฮอร์โมน FSH น้อยลง ถ้าไข่ไม่ได้รับการปฏิสนธิก็จะหลุดออกไปทางช่องคลอดพร้อมกับของเหลวอื่น เยื่อผนังมดลูกที่มีเลือดมาคั่งอยู่มากก็จะแตกออก ทำให้มีรอบเดือนไหลออกมา ซึ่งปกติจะประมาณ 14 วันนับจากวันที่มีการตกไข่ ดู menstruation, oogenesis

alecithal ovum ไข่ที่ไม่มีไข่แดง เช่น ไข่คน

centrolecithal ovum ไข่ที่มีไข่แดงอยู่กลางเซลล์ เช่น ไข่แมลง

isolecithal ovum ไข่ที่มีไข่แดงกระจายอยู่ทั่วเซลล์

telolecithal ovum ไข่ที่มีไข่แดงมาก และไปรวมกันอยู่ที่ขั้วหนึ่งของเซลล์

owl นกเค้าเหยี่ยวหากินกลางคืนอยู่ในอันดับ Strigiformes ลักษณะเด่นคือ หัวใหญ่ คอสั้น หน้าแบน ตาโตและมีวงรอบตา จะงอยปากเป็นขอสั้น กรงเล็บยาวแหลมและโค้ง อาหารหลักคือสัตว์ฟันแทะและแมลง เช่น นกเค้าเหยี่ยว (brown hawk-owl - *Ninox scutulata*), นกเค้าแมวหูสั้น (short-eared owl - *Asio flammeus*), นกทืดทือพันธุ์เหนือ (brown fish-owl - *Ketapu zeylonensis*)

owlet อาวเล็ก 1. นกวงศ์เดียวกับนก owl (Strigidae) แต่ขนาดเล็กกว่า เช่น นกเค้าโมง หรือนกเค้าแมว (Asian barred owlet - *Glaucidium cuculoides*) 2. ลูกนก

ox(pl. oxen) ออกซ์ วัวที่นำมาเลี้ยงเป็นปศุสัตว์ (*Bos taurus*) โดยเฉพาะวัวเพศผู้ที่ถูกตัดอน

oxidase	ออกซิเดส (Gr.oxys-เปรี้ยว) เอนไซม์ที่ทำหน้าที่เร่งปฏิกิริยาออกซิเดชัน
oxidation	ออกซิเดชัน (Gr.oxys-เปรี้ยว) 1. ปฏิกิริยาที่ออกซิเจนเข้าไปมีพันธะกับสารอื่น แล้วมีการปล่อยความร้อนออกมา syn: combustion, burning 2. ปฏิกิริยาที่มีการดึงไฮโดรเจนออกไปจากสาร 3. ปฏิกิริยาที่มีการให้อิเล็กตรอน ทำให้สารนั้นมีประจุบวกเพิ่มขึ้น ตามปกติปฏิกิริยาของออกซิเดชันจะเกิดควบคู่กันไปกับปฏิกิริยารีดักชัน
oxidative phosphorylation	ออกซิเดทีฟ ฟอสฟอริเลชัน กระบวนการถ่ายเทอิเล็กตรอนของการหายใจระดับเซลล์ผ่านทางกระบวนการ electron transport chain ของไมโทคอนเดรีย เพื่อเพิ่มพลังงานให้กับหมู่ฟอสเฟตเข้าไปรวมกับ ADP (phosphorylation) ได้ ATP สารที่ทำหน้าที่นำอิเล็กตรอนไปถ่ายเทคือ โคเอนไซม์ NAD และ FAD ซึ่งรับอิเล็กตรอนได้ง่าย เมื่อรับแล้วอยู่ในรูปของ reduced NAD หรือ FAD (นิยมเขียนเป็น NADH+H หรือ NADH ₂) ดังปฏิกิริยา $10\text{NADH}_2 + 2\text{FADH}_2 + 6\text{O}_2 + 34\text{ADP} + \text{pi (inorganic phosphate)} \rightarrow 34\text{ATP} + 12\text{H}_2\text{O} + 10\text{NAD} + 2\text{FAD}$
oxpecker	ออกซ์เพคเคอร์ นก African starling สกุล <i>Buphagus</i> ชอบเกาะอยู่บนหลังสัตว์ป่าขนาดใหญ่และวัวควาย คอยจิกปรสิตภายนอกของสัตว์เหล่านั้นเป็นอาหาร (ถือเป็นรูปแบบหนึ่งของการอยู่อาศัยร่วมกันแบบ mutualism) อีกชื่อหนึ่งคือ tickbird
oxy-	ออกซิ- (Gr.oxys-เปรี้ยว) คำที่ใช้ผสมกับคำอื่นเพื่อแสดงความหมายว่า (1) มั่นยำ ถูกต้อง เลียบ เลียบพลัน กรด กลิ่นแรง (2) มีธาตุออกซิเจนเป็นส่วนประกอบ (3) มีหมู่ไฮดรอกซิลเป็นส่วนประกอบ
oxygen	ออกซิเจน (Gr.oxys-เปรี้ยว + gennan-ผลิต) สัญลักษณ์ O^{16} เป็นแก๊สไม่มีสีไม่มีกลิ่น ถือเป็นธาตุที่มีปริมาณมากที่สุดในโลก คือ 21 เปอร์เซ็นต์ในบรรยากาศ 90 เปอร์เซ็นต์ในน้ำ และ 50 เปอร์เซ็นต์ในพื้นที่ผิวโลก เป็นธาตุที่ช่วยให้ไฟติดและรวมตัวกับธาตุอื่นได้ง่าย จำเป็นสำหรับการดำรงชีวิตโดยเฉพาะพวกสัตว์ เพราะต้องใช้ในกระบวนการหายใจระดับเซลล์
oxygenation	ออกซิเจเนชัน อิ่มตัว หรือรวมกับออกซิเจน เช่น การที่เลือดรวมตัวกับออกซิเจนที่ปอด syn: oxidation

- oxygen debt** ออกซิเจน เดบท์ สภาวะที่ร่างกายต้องการออกซิเจนมากกว่าปกติ มักเกิดขึ้นหลังจากการใช้พลังงานมาก เช่น ตื่นเต้น หรือออกกำลังกาย ร่างกายจำเป็นต้องใช้ออกซิเจนเพิ่มขึ้นเพื่อชดเชยส่วนที่ถูกใช้มากกว่ากิจกรรมปกติ
- oxyhemoglobin** ออกซิฮีโมโกลบิน (Gr.oxys-เปรี้ยว + haima-เลือด + L. globus-ลูกกลม) ออกซิเจนที่รวมกันอยู่หลวม ๆ กับฮีโมโกลบินในเม็ดเลือดแดง (Hb_4O_6) เมื่อเลือดไหลมาที่เหงือกหรือที่ปอด ออกซิเจนจะหลุดออกได้ง่ายเมื่อเลือดไปถึงเซลล์ต่าง ๆ ของร่างกาย
- oxyntic** ออกซินติก (Gr.oxynein-ทำเป็นกรด) ผลิต หรือคัดหลังกรด เช่น เซลล์ที่ผนังกระเพาะอาหารส่วนพินดัส ทำหน้าที่ผลิตกรดเกลือช่วยควบคุมมิให้แบคทีเรียบางชนิดมีการเจริญ และช่วยให้สภาวะในกระเพาะเป็นกรดพอเหมาะกับการก่อกฤทธิ์ของเอนไซม์ pepsin ที่ย่อยโปรตีน
- oxysome** ออกซิโซม มวลขนาดเล็กที่ติดอยู่กับ cristae ของไมโทคอนเดรีย เป็นที่ซึ่งมีเอนไซม์ สารรับส่งไฮโดรเจน และไซโทโครม ซึ่งเกี่ยวข้องกับการบวนการหายใจระดับเซลล์ เป็นบริเวณที่มีการสร้าง ATP
- oxytocin** ออกซิโทซิน ฮอร์โมนที่ผลิตจาก hypothalamus แล้วคัดหลั่งผ่านต่อมใต้สมองส่วน neurohypophysis ทำหน้าที่กระตุ้นการหดตัวของกล้ามเนื้อดลูก และกระตุ้นการหลั่งน้ำนม ช่วยให้ทารกคลอดได้ง่ายขึ้น ในสภาวะที่ไม่ตั้งครรรภ์ ออกซิโทซิน จะคัดหลั่งเมื่อสตรีถึงจุดสุดยอด ทำให้กล้ามเนื้อดลูกหดตัว เป็นการช่วยให้อสุจิที่อยู่บริเวณปากมดลูกและปลายมดลูกเคลื่อนตัวเข้าสู่ปากมดลูกได้ดีขึ้น ในเพศชายเมื่อถึงจุดสุดยอดช่วยให้กล้ามเนื้อรอบหลอดปัสสาวะ (urethra) บีบตัวหลังน้ำกามออกมาได้แรงขึ้น ชื่อเดิมคือ pitocin
- oyster** ลอยสเตอร์ หอยสองฝาทะเล สกุล *Ostrea* เกาะติดอยู่กับหิน เป็นหอยที่นิยมนำมาเป็นอาหาร และมีการเพาะเลี้ยงเพื่อประโยชน์เชิงพาณิชย์ เปลือกด้านหนึ่งเชื่อมติดกับหิน ลักษณะหอยห่อไม่มีสมมาตร กล้ามเนื้อติดปิดฝามีอันเดียว ไม่มีตีน ตัวเจริญพันธุ์ทำหน้าที่สลบในการผลิตเซลล์สืบพันธุ์เพศผู้และเพศเมีย ตัวอ่อนที่ว่ายน้ำเรียกว่า veliger เมื่อเกาะกับหินเรียกว่า spat ได้แก่ หอยนางรมชนิดต่าง ๆ (หอยตะเภาหรือหอยตะกราม คือ crassostrea)

- oyster catcher ออซสเทอร์ แคทเชอร์ นกลักษณะคล้าย sand piper (*Haematopus pallianus*) เป็นนกหากินชายฝั่ง อาหารหลักคือ หอย จึงมีชื่ออื่นคือ clam bird หรือ oysterbird
- oyster crab ออซสเทอร์ แครบ *Pinnotheres ostreum* ปูขนาดเล็กที่อาศัยร่วมกับหอยนางรมแบบพึ่งพาอยู่ในช่องแมนเทิล
- oyster drill ออซสเทอร์ ดริลล์ หอยฝาเดี่ยวเจาะรู เป็นสัตว์กินเนื้อ สามารถเจาะทะลุเปลือกหอยอื่นเพื่อกินเนื้อหอยเป็นอาหารได้ จึงถือว่าเป็นศัตรูที่ร้ายแรงของหอยนางรม มีหลายชนิด เช่น *Urosalpinx cinerea*, *Eupleura caudata*
- oyster leech ออซสเทอร์ ลีช หนอนตัวแบน พวก turbellarian สกุล *Stylochus* กินหอยนางรมเป็นอาหาร
- oystershell scale ออซสเทอร์เชลล์ สเกล scale insect (*Lepidosaphes ulmi*) เป็นแมลงศัตรูพืชร้ายแรง กินผลไม้ ไม้พุ่มและไม้ประดับหลายชนิด
- oyst ออซส์ นก least tern (*Sterna antillarum*) อยู่ในอนุวงศ์ Sturninae ของวงศ์ Laridae เป็นนกนางนวลที่มีขนาดเล็กที่สุด
- ozena โอเซนา (Gr. oze- กลืนเน่า) โรคของจมูก ลักษณะอาการ คือ เยื่อจมูกตาย และตามมาด้วยการตกสะเก็ดแข็ง ส่งกลิ่นเหม็น เป็นอาการหนึ่งของโรคจมูกอักเสบ